

POLSKO-AMERYKAŃSKA FUNDACJA WOLNOŚCI

SPIS TREŚCI

1. List od Kierownictwa.....	2
2. Obszary Działania Fundacji.....	5
3. Siódmy Rok Działalności.....	7
Inicjatywy w zakresie edukacji.....	8
Rozwój społeczności lokalnych.....	18
Obywatel w demokratycznym państwie prawa.....	26
Dzielenie się polskim doświadczeniem w zakresie transformacji.....	28
4. Sprawozdanie Finansowe i Opinia Niezależnego Biegłego Rewidenta.....	31
Opinia Niezależnego Biegłego Rewidenta.....	32
Sprawozdanie Finansowe.....	33
Informacja Dodatkowa do Sprawozdania Finansowego.....	36
5. Rada Dyrektorów.....	40
6. Zarząd i Pracownicy.....	41

LIST OD KIEROWNICTWA

Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności podsumowuje siódmy rok swoich działań, w którym kontynuowała realizację postawionych przed nią celów statutowych – wspieranie wybranych aspektów polskiej transformacji, a także transfer polskich doświadczeń do krajów Europy Środkowo-Wschodniej. Cele te Fundacja urzeczywistniała poprzez 22 programy w czterech obszarach tematycznych: inicjatywy w zakresie edukacji, wsparcie dla społeczności lokalnych, obywatel w demokratycznym państwie prawa, dzielenie się polskim doświadczeniem w zakresie przemian systemowych.

W programach realizowanych w kraju od początku wyraźnie dominowały dwa motywy: wyrównywanie szans edukacyjnych, w połączeniu z działaniem na rzecz modernizacji oświaty, a także wspieranie aspiracji rozwojowych lokalnych społeczności, szczególnie na terenach wiejskich i w małych miastach.

W ciągu siedmiu lat, do końca 2006 roku, Fundacja przeznaczyła na swoje programy blisko 39 milionów USD. Zdecydowana większość tych środków posłużyła sfinansowaniu 3.300 lokalnych projektów oraz około 12.000 stypendiów.

Dzięki wzrostowi funduszu wieczystego Fundacji, wynoszącego pod koniec ubiegłego roku 265 milionów USD, którego podstawą były środki Polsko-Amerykańskiego Funduszu Przedsiębiorczości, w 2006 roku wyasygnowaliśmy na nasze programy ponad 9 milionów USD. Jest to niemała kwota, choć przecież niewspółmierna do ogromu potrzeb, na jakie chcielibyśmy odpowiedzieć.

Stąd też tak istotne pozostaje dla nas, by działania Fundacji były skuteczne, by maksymalizować i utrzymywać efekty podejmowanych inicjatyw. W minionym roku staraliśmy się więc jeszcze bardziej tak kształtować nasze programy, aby się one wzajemnie umacniały i uzupełniały. Nadal dużą wagę przywiązywaliśmy do tego, by projekty wspierane w ramach naszych programów miały swój ciąg dalszy – by ich efekty trwały po zakończeniu finansowania ze strony Fundacji. Szczególnie wspieraliśmy też inicjatywy posiadające potencjał replikacyjny – które po przetestowaniu można realizować na szerszą skalę. Niezmiennie zależy nam również na ustanawianiu i rozwoju współpracy liderów lokalnych projektów prowadzonych w ramach programów Fundacji, na wymianie zdobytych przez nich doświadczeń i wzajemnej inspiracji. Maksymalizacji długofalowych efektów służy też pozyskiwanie dodatkowych środków finansowych dla podejmowanych przez PAFW przedsięwzięć, a także budowanie koalicji z innymi organizacjami i instytucjami na rzecz realizacji społecznie ważnych celów.

W roku 2006 inicjatywy edukacyjne PAFW, od początku zajmujące bardzo ważne miejsce w naszej działalności programowej, cieszyły się nadal wśród potencjalnych beneficjentów dużym zainteresowaniem. Przykładem może być program „Równać Szanse”, na którego ogólnopolski konkurs grantowy napłynęła rekordowa liczba wniosków – 1.194, a także III edycja programu „Wolontariat Studencki”, w ramach której Fundacja sfinansowała 662 projekty edukacyjne w 262 szkołach wiejskich, prowadzone w czasie wolnym od nauki przez blisko 1.000 studentów dla 17.000 uczniów. Nowy realizator programu, Stowarzyszenie Pedagogów i Animatorów „Klanza”, podjął budowę sieci partnerów wspierających program; należy do niej już 40 instytucji, w tym Narodowy Bank Polski, czy też „pracuj.pl” – największy w Polsce portal specjalizujący się w rekrutacji. Coraz bogatsze doświadczenia „Wolontariatu Studenckiego” są obecnie wykorzystywane w innej pilotażowej inicjatywie – „Wolontariat Trzeciego

Wiek”, rozpoczętej pod koniec 2006 roku w ramach programu „Uniwersytety Trzeciego Wiek”. Jej celem jest promocja zaangażowania osób starszych – słuchaczy UTW – na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.

Z zadowoleniem możemy odnotować sukces akcji „Dyplom z Marzeń”, będącej częścią Programu Stypendiów Pomostowych, zainicjowanej w minionym roku wraz z dziennikiem „Rzeczpospolita” i Fundacją Edukacyjną Przedsiębiorczości. 50 lokalnych organizacji pozarządowych odpowiedziało na apel organizatorów i postanowiło współfinansować stypendia na pierwszy rok studiów dla 200 uzdolnionych młodych ludzi z terenów wiejskich i małych miast. Połowę kosztów tych stypendiów pokrywa PAFW. W sumie, dzięki Programowi Stypendiów Pomostowych, w 2006 r. naukę na studiach wyższych mogło podjąć 1.147 osób.

Z nowych przedsięwzięć minionego roku warto też wskazać na zainicjowany w ramach Polskiego Portalu Edukacyjnego „Interkl@sa” konkurs „Notebook dla Aktywnego Nauczyciela”. W konkursie wzięli udział nauczyciele z małych miast i wsi; w jego efekcie 376 pedagogów, którzy przygotowali najlepsze multimedialne projekty edukacyjne, otrzymało nowoczesne komputery przenośne wraz z pakietem oprogramowania. Na uwagę zasługuje fakt, iż Portal „Interkl@sa.pl” z roku na rok umacnia swoją wiodącą pozycję wśród polskich portali edukacyjnych, a także znajduje się wśród 25 najchętniej odwiedzanych serwisów internetowych w Polsce, w tym i komercyjnych. Z jego zasobów korzysta ponad milion użytkowników miesięcznie, w tym blisko 50.000 zarejestrowanych odbiorców.

W głównym nurcie działalności programowej Fundacji mieściły się także inicjatywy bezpośrednio wzmacniające potencjał i zdolności operacyjne organizacji trzeciego sektora, zwłaszcza na terenach wiejskich i w małych miastach. Należy do nich program „EURO-NGO”. W latach 2004-2006, dzięki doradztwu sieci specjalistów z tego programu, polskie organizacje pozarządowe pozyskały ze środków Unii Europejskiej ponad 48 milionów USD na realizację 373 projektów indywidualnych i 21 projektów partnerskich. Warto odnotować, że w tym samym okresie realizatorzy programów PAFW otrzymali ze środków unijnych ok. 50 milionów USD na swoje przedsięwzięcia – w tym także na inicjatywy związane z programami PAFW. Pośród tych środków znalazło się 13 milionów USD pozyskanych przez Centrum Edukacji Obywatelskiej oraz Polską Fundację Dzieci i Młodzieży, z zaangażowaniem PAFW, na ogólnopolski projekt „Szkoła Marzeń”, bazujący na doświadczeniach programów „Równać Szanse” oraz „Szkoła Ucząca Się”. W roku ubiegłym projekt ten został pomyślnie sfinalizowany.

Przy tej okazji warto odnotować, że do przedsięwzięć PAFW nadal pozyskiwane były środki od darczyńców krajowych. W ramach programu „Działaj Lokalnie”, gdzie poprzez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce współpracujemy z siecią 45 Lokalnych Organizacji Grantowych, w piątej edycji programu rozpoczętej w 2006 roku, organizacje te i końcowi beneficjenci wnieśli wkład własny w kwocie blisko 1 miliona USD, przy zaangażowaniu blisko 500.000 USD ze strony Fundacji. Dzięki temu, w zdecentralizowanych konkursach grantowych, możliwe było przyznanie dotacji dla 456 wartościowych projektów służących rozwiązywaniu lokalnych problemów oraz pobudzaniu aspiracji rozwojowych w małych miejscowościach.

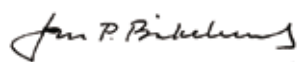
LIST OD KIEROWNICTWA

Wsparciu potencjału i zdolności organizacyjnych trzeciego sektora w Polsce służyła kontynuacja programu „Zarządzanie Finansami w Organizacjach Pozarządowych” (FIM@NGO). Oferowane w ramach tego programu bezpłatne szkolenia cieszyły się rosnącym zainteresowaniem – w 2006 roku przypadało 15 osób chętnych na jedno miejsce. Także sukces przeprowadzonej w 2005 roku pilotażowej edycji inicjatywy „Liderzy PAFW” utwierdził nas w przekonaniu, że inicjatywę tę zdecydowanie warto kontynuować. W minionym roku kolejni liderzy lokalnych projektów realizowanych w ramach różnych przedsięwzięć Fundacji uczestniczyli w indywidualnych programach rozwoju swoich umiejętności i kwalifikacji pod okiem doświadczonych tutorów. Zdobyte umiejętności pomogą im w podejmowaniu kolejnych inicjatyw obywatelskich.

W roku 2006 osiągnęliśmy nowy etap w realizacji dwóch długofalowych programów o charakterze międzynarodowym – służących dzieleniu się wiedzą na temat polskiej transformacji z innymi krajami Europy Środkowo-Wschodniej. Rozpoczęliśmy siódmą już edycję Programu Stypendialnego im. Lane’a Kirklanda - i w roku akademickim 2006/07 po raz pierwszy gościliśmy na polskich uczelniach obywateli z Azerbejdżanu i Kazachstanu. Jednocześnie, poprzez program „Przemiany w Regionie” (RITA), kontynuowaliśmy wspieranie polskich organizacji pozarządowych realizujących projekty we współpracy z partnerami z krajów Europy Środkowo-Wschodniej. W ramach rozpoczętego w 2004 r. przedsięwzięcia „Study Tours to Poland”, będącego częścią programu „RITA”, w minionym roku przebywało w Polsce 686 osób – głównie młodych liderów środowisk akademickich, działaczy i ekspertów, zainteresowanych tematyką polskich reform ustrojowych.

Podsumowując miniony okres, pragniemy podziękować tym wszystkim, którzy z nami współpracowali, dzieląc się swoją wiedzą i doświadczeniem. Dziękujemy naszym partnerom, a zwłaszcza organizacjom pełniącym rolę realizatorów programów, za inicjatywę i wysiłek włożony we wspólne przedsięwzięcia, a także za wysokie standardy w działaniu. Jesteśmy wdzięczni Członkom Rady Dyrektorów, którzy w ubiegłym roku kontynuowali swoje zaangażowanie na rzecz dalszego rozwoju Fundacji, i którzy swą życzliwością wspierali Zespół PAFW w wykonywaniu jego kolejnych zadań.

Nowy Jork / Warszawa, maj 2007 r.

John P. Birkelund
Przewodniczący Rady Dyrektorów

Jerzy Koźmiński
Prezes Fundacji

OBSZARY DZIAŁANIA FUNDACJI

Inicjatywy w zakresie edukacji

Rozwój społeczności lokalnych

Obywatel w demokratycznym państwie prawa

Dzielenie się polskim doświadczeniem w zakresie transformacji

Edukacja w Internecie - Polski Portal Edukacyjny „Interkl@sa”

English Teaching

Szkolenia dla Menedżerów Służby Zdrowia

Równać Szanse

Wolontariat Studencki

Szkoła Ucząca Się (SUS)

Przedsiębiorczość w Szkole

Stypendia Pomostowe

Dla Dzieci

Uniwersytety Trzeciego Wieku (UTW)

Towarzystwo Wzajemnej Informacji (TWI)

Działaj Lokalnie

Liderzy PAFW

Bezrobocie – co robić?

Konkurs „Pro Publico Bono”

EURO-NGO: jak pozyskiwać środki UE

Wieś Aktywna: budowanie społeczeństwa informacyjnego (e-VITA)

Zarządzanie Finansami w Organizacjach Pozarządowych (FIMANGO)

Przejrzysta Polska

Obywatel i Prawo

Stypendia im. Lane’a Kirklanda

Przemiany w Regionie (RITA)

SIÓDMY ROK DZIAŁALNOŚCI

3

DOROTA TOMASZEWICZ
– LAUREATKA KONKURSU
„NOTEBOOK DLA AKTYWNEGO
NAUCZYCIELA”

Jako Szkolny Koordynator „Interkl@sy” prowadzi „Kącik Eksperta” na Portalu „Intekl@sa.pl” poświęcony szkoleniom aktywnym.

Jest nauczycielką wychowania fizycznego w Szkole Podstawowej w Jonkowie. Autorka i realizatorka Szkolnego Autorskiego Programu Wychowania Fizycznego dla II Etapu Edukacyjnego, który w 2006 r. otrzymał wyróżnienie w konkursie na alternatywne programy realizacji zajęć wychowania fizycznego i sportu szkolnego w województwie warmińsko-mazurskim. Celem konkursu jest popularyzacja tańców narodowych oraz regionu Warmii i Mazur podczas części zajęć wychowania fizycznego.

W roku szkolnym 2005/06, w ramach ogólnopolskiego programu „Szkoła Marzeń”, Dorota Tomaszewicz zainicjowała dwa projekty lokalne: „Tanecznym krokiem przez Warmię” oraz „Integrowanie przez pływanie”. Pełni również funkcję gminnego koordynatora projektu „POST – Strategia Dla Naszych Dzieci”, realizowanego przez Centrum Edukacji Obywatelskiej.

„Wyróżnienie w Konkursie PAFW i Interkl@sy daje mi ogromną satysfakcję. Jest wyrazem uznania dla nauczycieli pracujących w małych miejscowościach i mobilizacją do podejmowania nowych inicjatyw. W XXI wieku trudno wyobrazić sobie pracę bez dostępu do komputera” – mówi Dorota Tomaszewicz.

Inicjatywy w zakresie edukacji

Edukacja w Internecie - Polski Portal Edukacyjny „Interkl@sa”

Jeden z pierwszych i obecnie największy w Polsce profesjonalny, niekomercyjny portal edukacyjny www.interklasa.pl, przeznaczony dla uczniów, nauczycieli i rodziców. Działa od 2001 r. Jest wspólnym przedsięwzięciem PAFW oraz Inicjatywy Interkl@sa. Nowoczesną infrastrukturę techniczną zapewnia Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe.

Portal oferuje bogate zasoby edukacyjne i multimedialne pomoce naukowe - lektury szkolne, testy egzaminacyjne, scenariusze lekcji, serwisy tematyczne, np. „Frantice” (poświęcony nauce języka francuskiego), a także Bibliotekę Multimedialną. Redakcja Portalu organizuje konkursy edukacyjne, a dzięki współpracy z „European Schoolnet” informuje o projektach europejskich dla szkół. Portal zapewnia również użytkownikom pocztę elektroniczną, czat, forum i wiele innych serwisów, m.in. Wirtualną Klasę (wspomagającą nauczanie na odległość), czy też Interaktywną Mapę Szkół udostępniającą dane teleadresowe blisko 30.000 placówek oświatowych.

Portal „Interkl@sa” jest zaangażowany w przedsięwzięcia o zasięgu międzynarodowym, m.in. w obchody Europejskiego Dnia Wiosny, w którym w roku 2006 uczestniczyło 1.196 szkół z całej Polski (drugie miejsce w Europie). Najciekawsze relacje z obchodów są publikowane w specjalnym portalowym serwisie.

Portal służy modernizacji oświaty, a także wyrównywaniu szans edukacyjnych uczniów z różnych środowisk. Z roku na rok umacnia swoją wiodącą pozycję wśród polskich portali edukacyjnych. Rośnie jego popularność – znajduje się obecnie wśród 25 najchętniej odwiedzanych serwisów internetowych w Polsce (w tym także komercyjnych). Z jego zasobów korzysta ponad milion użytkowników miesięcznie, w tym blisko 50.000 regularnych odbiorców stałego biuletynu Portalu.

W ramach programu „Edukacja w Internecie” w 2006 r. przeprowadzony został konkurs „Notebook dla Aktywnego Nauczyciela”; wzięli w nim udział nauczyciele z małych miast i wsi, którzy wcześniej uczestniczyli przynajmniej w jednym z programów PAFW. Celem konkursu było stworzenie mini-projektów edukacyjnych lub materiałów przydatnych dla Portalu „Interkl@sa” - w efekcie 376 aktywnych pedagogów, którzy przygotowali najlepsze projekty, otrzymało nowoczesne komputery przenośne wraz z pakietem oprogramowania.

Dotacja PAFW wyniosła 1.491.673 USD, w tym 496.458 USD w roku 2006.

Realizator programu:

Fundacja Edukacji Ekonomicznej

Inicjatywy w zakresie edukacji

English Teaching

Program ma na celu wsparcie działań na rzecz poprawy poziomu nauczania języka angielskiego oraz jego promocji wśród dzieci i młodzieży z małych miast i wsi. Priorytetem jest sprzyjanie wyrównywaniu szans edukacyjnych dzieci i młodzieży spoza dużych aglomeracji miejskich.

Program jest jedyną niekomercyjną inicjatywą w Polsce, która zarówno promuje nauczanie języka angielskiego, jak i wspiera inicjatywy rodzące się w małych społecznościach lokalnych. Wartością dodatkową jest przekazywanie osobom oraz instytucjom aplikującym do programu umiejętności korzystania z funduszy unijnych.

W latach 2000-2006, dzięki 346 projektom finansowanym na zasadach konkursowych, w wielu polskich szkołach powstały kluby miłośników języka angielskiego i kultury anglosaskiej, w których dzieci i młodzież otrzymały możliwość oglądania anglojęzycznych filmów, czy też dyskusowania na ciekawe tematy z native speaker'em. Tworzono i wyposażano biblioteczki z literaturą i prasą anglojęzyczną, zakładano koła teatralne, organizowano konkursy wiedzy o anglosaskich pisarzach, kulturze i historii, a także festiwale piosenki. Łącznie w projektach „English Teaching” uczestniczyło ponad 30.000 osób – uczniów, nauczycieli, rodziców i innych członków społeczności lokalnych.

W ramach programu organizowano obozy językowe, a także realizowano specjalne projekty dla środowisk najuboższych lub najbardziej defaworyzowanych, między innymi dla dzieci z domów dziecka.

Przeprowadzono 46 weekendowych szkoleń „Teaching English Teachers” dla 1.600 nauczycieli, pochodzących głównie spoza dużych aglomeracji miejskich.

Zorganizowano cztery ogólnopolskie spotkania edukacyjne – „English Teaching Market” – dla nauczycieli języka angielskiego oraz zainteresowanych instytucji, organizacji, szkół i wydawnictw. Uczestniczyło w nich ponad 2.000 osób. Dzięki tym spotkaniom została uruchomiona sieć stałej współpracy nauczycieli „English Teaching”, wspierana przez kwartalnie wydawany Biuletyn Programu.

Dotacja PAFW wyniosła 1.819.488 USD, w tym 381.488 USD w roku 2006.

Realizator programu:

Nidzicka Fundacja Rozwoju „Nida”

„ENGLISH TEACHING MARKET” PO RAZ CZWARTY

Ogólnopolskie Spotkania „English Teaching Market” organizowane są od 2003 r. W ubiegłym roku trzydniowe spotkanie odbyło się w czerwcu w Starych Jabłonkach k. Ostródy. Uczestniczyło w nim blisko 450 nauczycieli języka angielskiego z całej Polski, głównie z małych miast i wsi.

Wykład inauguracyjny wygłosiła Carolyn Graham z Oxford University Press, a jednym z gości był James Wolfe – Attache ds. Kultury w Ambasadzie USA, który poprowadził wykład „Using American Culture to Teach American English”.

Nauczyciele mieli możliwość uczestnictwa w warsztatach z zakresu nowoczesnych metod nauczania języka angielskiego. Zaprezentowane zostały również przykładowe projekty realizowane w ramach programu „English Teaching” oraz inne ciekawe przedsięwzięcia związane z nauczaniem języka angielskiego w Polsce. Odbyły się także prezentacje dobrych praktyk - projektów realizowanych dzięki wsparciu z Europejskiego Funduszu Społecznego. Podczas kiermaszu „English Market” ofertę edukacyjną dla szkół i nauczycieli zaprezentowali polscy wydawcy podręczników i pomocy dydaktycznych do nauczania języka angielskiego.

KONFERENCJA „JAKOŚĆ EDUKACJI MENEDŻERÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ”

W maju 2006 w Otwocku odbyła się ogólnopolska konferencja poświęcona prezentacji systemu społecznej akredytacji programów nauczania na studiach podyplomowych dla menedżerów służby zdrowia. Konferencja została zorganizowana przez Stowarzyszenie Menedżerów Opieki Zdrowotnej w ramach programu „Szkolenia dla Menedżerów Służby Zdrowia”.

W spotkaniu wzięli udział kierownicy podyplomowych studiów menedżerskich w zakresie zarządzania opieką zdrowotną, menedżerowie służby zdrowia - dyrektorzy placówek medycznych z całej Polski, absolwenci studiów podyplomowych oraz przedstawiciele mediów.

Jednym z gości była Christine Juszkiewicz, Dyrektor Chelsea Hospital w Londynie, która zaprezentowała doświadczenia brytyjskie w zakresie edukacji menedżerów służby zdrowia. Uczestnicy mieli także możliwość zapoznania się z modelami i ewaluacją jakości programów nauczania podyplomowych studiów menedżerskich, wypracowanymi podczas realizacji programu PAFW, a także z przykładami praktycznego wykorzystania funduszy Unii Europejskiej w edukacji menedżerów opieki zdrowotnej.

Inicjatywy w zakresie edukacji

Szkolenia dla Menedżerów Służby Zdrowia

W 2000 roku rozpoczęty został, we współpracy ze Stowarzyszeniem Menedżerów Opieki Zdrowotnej (STOMOZ), program służący unowocześnianiu zarządzania ochroną zdrowia w Polsce. Do udziału zakwalifikowano 22 ośrodki prowadzące studia podyplomowe z zakresu zarządzania opieką zdrowotną. Ośrodki, które przedstawiły najciekawsze projekty doskonalenia szkoleń, otrzymały dofinansowanie na pokrycie 50 procent kosztów. Jednocześnie osoby z małych miast i wsi uczestniczące w studiach podyplomowych otrzymały możliwość uzyskania stypendiów na pokrycie części opłat za studia.

Eksperti z Danii, Holandii, Wielkiej Brytanii, Portugalii i USA zaprezentowali polskim lekarzom doświadczenia w kierowaniu nowoczesnymi systemami opieki zdrowotnej. Przedstawiono organizację opieki zdrowotnej w wielkich aglomeracjach miejskich na przykładach Nowego Jorku, Berlina i Londynu. Konferencje te zorganizowano w Warszawie, Toruniu, Krakowie i Lublinie; wzięło w nich udział ponad 1.000 lekarzy. Wystąpienia zagranicznych prelegentów zostały umieszczone w pięciu publikacjach w języku polskim i angielskim.

Jednym z rezultatów programu, w którym zaangażowanie PAFW dobiega już końca, będzie opracowanie i wdrożenie społecznej akredytacji programów studiów podyplomowych. Zagadnieniu temu w dużej mierze poświęcone były działania podejmowane przez STOMOZ w roku 2006. Zakończenie procesu akredytacji przewidziane zostało na pierwszą połowę 2007 r.

Dotacja PAFW wyniosła 510.000 USD.

Realizator programu:

Stowarzyszenie Menedżerów Opieki Zdrowotnej (STOMOZ)

Inicjatywy w zakresie edukacji

Równać Szanse

Celem realizowanego od 2001 r. programu jest wspieranie inicjatyw społecznych służących wyrównywaniu szans edukacyjnych, a tym samym startu życiowego młodzieży, głównie z gimnazjów i szkół średnich na terenach wiejskich oraz w miejscowościach do 20.000 mieszkańców.

W ramach programu organizacje pozarządowe, placówki oświatowe oraz nieformalne grupy młodzieży ubiegają się o dotacje na realizację projektów edukacyjnych, które sprzyjają poprawie jakości procesu uczenia się, pobudzają aspiracje poznawcze i twórcze, kształtują postawy aktywne i otwarte oraz zachęcają młodych ludzi do działań na rzecz własnej społeczności.

Dzięki realizowanym projektom młodzież ma możliwość uczestnictwa w zajęciach wykraczających poza standardową ofertę edukacyjną szkoły. W ramach programu stworzono bazę danych o przedsięwzięciach godnych naśladowania, która jest na bieżąco aktualizowana; informacje zamieszczane są na witrynie internetowej www.rownacszanse.pl. Zorganizowano 8 Regionalnych Forów Edukacyjnych, gdzie zaprezentowano przykłady modelowych projektów zrealizowanych w programie „Równać Szanse”. Łącznie w spotkaniach regionalnych wzięło udział blisko 2.700 uczestników.

Efekty dotychczasowych pięciu edycji programu to przede wszystkim realizacja 1.104 projektów edukacyjnych, a także aktywizacja i integracja lokalnego środowiska wokół działań na rzecz dzieci i młodzieży. Powstało również kilkadziesiąt nowych lokalnych organizacji pozarządowych, a wiele projektów jest kontynuowanych po zakończeniu finansowego wsparcia PAFW.

W roku 2006, na szóstą edycję programu, napłynęła rekordowa liczba wniosków: 1.194 na Konkurs Ogólnopolski (przyznano 94 granty) i 1.027 na Konkurs Regionalny (przyznano 133 granty).

Dotacja PAFW wyniosła 4.339.465 USD, w tym 962.881 USD w roku 2006.

Realizator programu:

Polska Fundacja Dzieci i Młodzieży

„FORUM GAZETEK SZKOLNYCH”

Celem projektu, zrealizowanego w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Łochowie (województwo mazowieckie), była aktywizacja młodzieży i włączenie jej w działalność publiczną poprzez zorganizowanie w czasie wolnym od zajęć warsztatów dziennikarskich.

W ramach projektu uczniowie z Łochowa mieli możliwość uczestnictwa w szkoleniach prowadzonych przez trenerów ze Stowarzyszenia Młodych Dziennikarzy „Polis”, którzy wspierali uczniów w pracach nad tworzeniem szkolnej gazetki. Dzięki spotkaniom z przedstawicielami mediów, zorganizowanym w szkole, a także wizytom studyjnym w redakcjach, uczestnicy projektu poznali od strony praktycznej warsztat pracy dziennikarza. W działania aktywnie włączyli się rodzice i społeczność lokalna, adaptując na potrzeby uczniów pomieszczenie, będące obecnie siedzibą redakcji szkolnej gazetki „Carpe Diem”.

Zainicjowano również działalność Powiatowego Forum Gazetek Szkolnych - dorocznego spotkania poświęconego prezentacji gazetek i wymianie doświadczeń. Najciekawsze teksty szkolnych dziennikarzy zostały opublikowane w specjalnym almanachu.

„SKARBY NASZEJ WSI”

Okolice wsi Podedwórze w województwie lubelskim to region rolniczy nazywany również „Krainą Rumianku”. W lipcu 2006 r. 5-osobowa grupa studentów-wolontariuszy pomogła uczniom z Podedwórza przygotować festyn regionalny „Święto Krainy Rumianku”.

Podczas tygodniowych zajęć uczestnicy projektu uczyli się planowania, realizacji oraz promocji imprez masowych. Przy wsparciu wolontariuszy uczniowie przygotowali hasła reklamowe, scenariusz festynu i stoiska promocyjne. Zajęcia praktyczne, w formie warsztatów medialnych z podstawami fotografii, miały charakter wszechstronny i integracyjny.

Ponadto projekt nabrał wymiaru historyczno-kulturowego. Uczniowie przygotowali pracę do ogólnopolskiego konkursu pt. „Skarby naszej wsi - produkt lokalny”. W tym celu przeprowadzili wywiady z mieszkańcami okolicznych miejscowości na temat tradycyjnych metod obróbki włókna lnianego. Młodzież wykorzystała praktyczną wiedzę w zakresie fotografii nabytą podczas współpracy z wolontariuszami i wykonała ciekawe zdjęcia ilustrujące kolejne etapy wyrobu płótna lnianego. Praca została wyróżniona przez jurorów konkursu, a zdjęcia wykonane przez uczniów zostały następnie wykorzystane na pocztówkach promujących region Podedwórze.

Inicjatywy w zakresie edukacji

Wolontariat Studencki

Program ma na celu pobudzenie motywacji do nauki i zdobywania kolejnych szczebli wykształcenia przez młodzież mieszkającą na wsi i w małych miastach. W ramach programu grupy studentów-wolontariuszy (od dwóch do pięciu osób) realizują przygotowane przez siebie projekty edukacyjne rozwijające wiedzę, umiejętności oraz zainteresowania dzieci i młodzieży. Projekty prowadzone są w czasie wolnym od zajęć w trakcie roku szkolnego, a także w czasie wakacji letnich i zimowych. Projekty dotyczą konkretnej dziedziny nauki, przedmiotu lub wybranego obszaru aktywności: mogą to być np. zajęcia plastyczne, artystyczne, sportowe, informatyczne, teatralne, czy lingwistyczne.

Program promuje postawy aktywne wśród uczniów, ale także i wśród studentów, u których kształtuje poczucie społecznej odpowiedzialności i solidarności, umożliwiając im jednocześnie realizację swoich pasji oraz zainteresowań w atrakcyjnej formie.

W pilotażowej edycji programu, w 2004 roku, w całej Polsce przeprowadzono ponad 300 projektów edukacyjnych. W kolejnym roku w ponad 250 szkołach zrealizowano 621 projekty.

W styczniu 2006 roku ruszyła trzecia edycja programu, w ramach której wsparło 662 projekty edukacyjne w 262 szkołach; do grudnia uczestniczyło w nich blisko 1000 studentów i ponad 17.000 uczniów.

Rozwój programu oparty jest na stale rozbudowywanej sieci partnerów instytucjonalnych takich, jak szkoły wyższe, samorządy, czy media. Obecnie współpracuje ponad 40 instytucji, a wśród nich m.in. Narodowy Bank Polski, Uniwersytet Jagielloński oraz „pracuj.pl” – największy w Polsce portal dla osób poszukujących pracy.

Dotacja PAFW wyniosła 645.259 USD, w tym 350.000 USD w roku 2006.

Realizator programu:

Polskie Stowarzyszenie Pedagogów i Animatorów „Klanza”

Inicjatywy w zakresie edukacji

Szkoła Ucząca Się (SUS)

Celem programu, realizowanego od 2000 roku wspólnie z Centrum Edukacji Obywatelskiej, jest poprawa jakości pracy szkół poprzez wprowadzanie zasad „organizacji uczącej się” w codzienną praktykę działania nauczycieli. Punkt wyjścia stanowi samoocena dokonywana zgodnie z zasadami i procedurami wypracowanymi na podstawie wcześniejszych doświadczeń programu „SUS” oraz europejskich programów „Oceny jakości edukacji szkolnej”. W ramach programu szkoły skupiają się na podnoszeniu jakości w następujących obszarach: efektywność kształcenia, nauczanie i uczenie się, szkoła jako instytucja, szkoła a środowisko zewnętrzne. Szczególny nacisk położony jest na pracę ze szkołami z terenów wiejskich i małych miast.

Szkoły, które ukończą szkolenia programowe i wprowadzą system zapewniania jakości (pod koniec 2006 roku 496 placówek), mogą wstąpić do Klubu „Szkół Uczących Się”. Placówki oświatowe zrzeszone w Klubie rozwijają system zapewniania jakości, pomagają sobie nawzajem w samoocenie, doskonalą nauczycieli i współpracują poprzez dzielenie się materiałami i doświadczeniami. Dzięki programowi „SUS” w szkołach wzrasta autonomia zespołu nauczycielskiego, poprawia się praca zespołowa. Szkoły otwierają się na kontakty ze światem zewnętrznym.

W 2006 roku po raz pierwszy została zorganizowana polsko-amerykańska „Letnia Szkoła SUS”. Pod kierunkiem ekspertów z Uniwersytetu Columbia i Western Michigan 70 uczestników „Letniej Szkoły” zapoznano się z tematyką obejmującą zagadnienia najnowszych osiągnięć i trendów w edukacji, pedagogice oraz zarządzaniu placówkami oświatowymi.

Program stał się inspiracją do podjęcia w 2002 roku przez Centrum Edukacji Obywatelskiej wraz z „Gazetą Wyborczą” masowej akcji „Szkoła z Klasą”. Ukończyło ją ponad 5.000 szkół z całej Polski. Kontynuacją akcji jest rozpoczęty w 2005 roku program „Nauczyciel z Klasą”, w którym chęć uczestnictwa zadeklarowało ponad 10.000 nauczycieli, oraz - uruchomiona w 2006 roku - akcja „Uczeń z Klasą”. Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności była i jest partnerem tych przedsięwzięć.

Dotacja PAFW wyniosła 1.903.338 USD, w tym 443.000 USD w roku 2006.

Realizator programu:

Centrum Edukacji Obywatelskiej

GIMNAZJUM W NIEPOŁOMICACH – SZKOŁA UCZĄCA SIĘ

Gimnazjum im. Króla Władysława Jagiełły w Niepołomicach jest pierwszą placówką oświatową w województwie małopolskim, która uzyskała tytuł „Szkoły Uczącej Się”. Uczestnictwo w programie „SUS” poprzedzone zostało zdobyciem tytułu „Szkoły z Klasą” w masowej akcji ogólnopolskiej, prowadzonej przez „Gazetę Wyborczą”.

W ramach programu „SUS” Gimnazjum z Niepołomic umożliwiło nauczycielom uczestnictwo w warsztatach doskonalących z zakresu stosowania aktywizujących metod nauczania. W oparciu o zebraną wiedzę pedagodzy stworzyli i udostępnili wszystkim zainteresowanym bibliografię tematyczną dotyczącą metod nauczania, a także zorganizowali lekcje otwarte. Dzięki temu uczniowie Gimnazjum z Niepołomic mieli możliwość uzupełniania wiedzy na zajęciach dodatkowych z matematyki i języka polskiego. Otrzymali również wsparcie ze strony swoich kolegów w ramach inicjatywy „Pogotowia Koleżeńskiego”.

Gimnazjum z Niepołomic może także poszczycić się uzyskaniem Znaku Jakości Inicjatywy „Interkl@sa”, a w 2005 r. zostało przyjęte do małopolskiej sieci „Szkół Promujących Zdrowie”.

OGÓLNOPOLSKI KONKURS NA NAJLEPSZE PRZEDSIĘWZIĘCIE UCZNIOWSKIE „IDEA 2006”

Założeniem konkursu, będącego podsumowaniem programu „Przedsiębiorczość w Szkole”, jest zachęcenie młodzieży do podejmowania różnego rodzaju inicjatyw w środowisku szkolnym i lokalnym, a także umożliwienie spotkań uczniów z całej Polski w celu prezentowania swoich osiągnięć oraz wymiany wiedzy i doświadczeń.

W pierwszym etapie uczniowie zrealizowali 75 projektów w swoim środowisku szkolnym lub społeczności lokalnej, które były podstawą kwalifikacji drużyn do finału konkursu. Komisja dokonała analizy zrealizowanych w szkołach działań i do finału zakwalifikowała 18 przedsięwzięć.

Podczas finału konkursu, który miał miejsce w maju, uczniowie prezentowali swoje zrealizowane projekty. Pierwsze miejsce przyznano Gimnazjum nr 1 im. Komisji Edukacji Narodowej w Lubartowie za projekt „Bezpieczne ferie – lodowisko”. Oceniana była m.in. forma prezentacji oraz aranżacja przygotowanego stanowiska. Drużyny uczestniczyły także w innych konkursach, gdzie miały okazję wykazać się nie tylko zdobytą podczas realizacji programu wiedzą, lecz także umiejętnościami w zakresie twórczego myślenia, współpracy w zespole, opracowania planu działania, publicznego prezentowania pracy własnej oraz grupowej.

Inicjatywy w zakresie edukacji

Przedsiębiorczość w Szkole

Celem programu jest wspieranie inicjatyw zmierzających do pobudzenia i rozwijania ducha przedsiębiorczości wśród uczniów gimnazjów i szkół średnich, przede wszystkim w małych miastach i na wsi.

Pierwszy komponent programu to „Przedsiębiorczość w Gimnazjum”, realizowany wspólnie z Fundacją Młodzieżowej Przedsiębiorczości - wspiera nauczycieli w kształtowaniu wśród uczniów postaw kreatywnych i przedsiębiorczych oraz uczeniu ich efektywnej pracy w grupie. Przedsięwzięcie motywuje i mobilizuje młodzież do zainteresowania się potrzebami innych, także lokalnego środowiska, krzewi odpowiedzialność za podejmowane decyzje, zachęca do rozwijania własnych zainteresowań, uczy planowania i organizacji pracy. Umożliwia uczniom podejmowanie samodzielnych działań; nauczyciel jest partnerem ucznia, nie podejmuje za niego decyzji, ale pomaga mu analizować jej skutki i wyciągać wnioski na przyszłość.

Na potrzeby programu stworzono internetowy system dystrybucji materiałów edukacyjnych, dostępny na stronie Fundacji Młodzieżowej Przedsiębiorczości (www.junior.org.pl). Systematycznie korzysta z niego blisko 200 nauczycieli ze 161 szkół z całej Polski, którzy uczestniczą w programie. Na rok 2007 zaplanowano także warsztaty i szkolenia dla nauczycieli. Zostanie wydana płyta CD, na której znajdą się publikacje i prezentacje przydatne w pracy z uczniami oraz dodatkowe materiały edukacyjne.

W ramach programu organizowany jest Ogólnopolski Konkurs na Najlepsze Przedsięwzięcia Uczniowskie „IDEA”. Jego celem jest wyłonienie najaktywniejszych szkół gimnazjalnych, które łączą zdobywanie wiedzy przez uczniów z podejmowanym przez nich działaniem (społecznym, edukacyjnym, biznesowym), a następnie zaprezentowanie najlepszych inicjatyw. Do udziału w drugim ogólnopolskim finale, który odbędzie się w maju 2007, zostanie zaproszonych 16 reprezentacji szkolnych.

Innym, istotnym komponentem programu jest wsparcie Ogólnopolskiej Olimpiady Przedsiębiorczości. W drugiej edycji Olimpiady bierze udział blisko 20.000 uczniów szkół ponadgimnazjalnych z całej Polski. Szczegółowe informacje na temat Olimpiady znajdują się na stronie www.olimpiada.edu.pl.

Dotacja PAFW wyniosła 225.253 USD, w tym 137.253 USD w roku 2006.

Realizator programu:

Fundacja Młodzieżowej Przedsiębiorczości

Inicjatywy w zakresie edukacji

Stypendia Pomostowe

Program został zainicjowany w 2002 roku w odpowiedzi na istotny problem społeczny, jakim jest dysproporcja w dostępie do studiów między młodzieżą mieszkającą na wsi i w miastach. Program ułatwia uzdolnionej młodzieży z małych miast i wsi, szczególnie z terenów popegeerowskich, podjęcie decyzji o kontynuacji nauki na wyższych uczelniach poprzez stworzenie możliwości uzyskania stypendium na pierwszy rok studiów. Na kolejnych latach studiów pomoc stypendialna oferowana jest wyróżniającej się w nauce młodzieży w ramach konkursów „Prymus” oraz „Studiuj za Granicą”.

Program jest wspólnym przedsięwzięciem m.in.: PAFW, Narodowego Banku Polskiego, Banku Pocztowego S.A., Polskich Młynów S.A., Agencji Nieruchomości Rolnych, Fundacji Wspomagania Wsi, Fundacji Jana Kantego Steczkowskiego (założonej przez Bank Gospodarstwa Krajowego), a także koalicji 71 lokalnych organizacji pozarządowych współpracujących z Fundacją im. Stefana Batorego oraz Akademią Rozwoju Filantropii w Polsce. Przeprowadzono pięć edycji programu; na jego realizację fundatorzy przekazali łącznie ponad 27 mln zł, z czego PAFW blisko 13 mln zł.

W 2006 r. w ramach programu podjęto nową inicjatywę - „Dyplom z Marzeń”, będącą wspólnym przedsięwzięciem PAFW, Fundacji Edukacyjnej Przedsiębiorczości i dziennika „Rzeczpospolita”. Jej celem jest zachęcenie kolejnych lokalnych organizacji pozarządowych do współfundowania stypendiów zgodnie z ideą programu „Stypendiów Pomostowych”. W rezultacie tej nowej inicjatywy blisko 50 organizacji lokalnych zaangażowało się w pomoc dla 200 stypendystów.

Dzięki współpracy z Fundacją Grupy TP w minionym roku przyznano również 25 stypendiów dla najlepszych studentów III i IV roku uczestniczących w programie.

Ponad połowa stypendystów programu oceniła, że bez perspektywy uzyskania pomocy finansowej nie podjęliby studiów. 24 procent stypendystów na pierwszym roku osiąga średnią co najmniej 4,0. Prawie wszyscy utrzymują wysoką średnią także na II roku.

Dzięki programowi stypendium na I rok nauki na dziennych studiach magisterskich otrzymało dotychczas ponad 6.500 absolwentów szkół średnich. Ponadto w 5 edycjach konkursu „Prymus” wyłoniono 1.064 laureatów, przyznano również 15 stypendiów w ramach inicjatywy „Studiuj za granicą”.

Inny segment programu stanowią stypendia naukowe, adresowane do wyróżniającej się w nauce młodzieży z małych miast i wsi, studiującej na kierunkach ekonomicznych wyższych uczelni niepaństwowych oraz w szkołach biznesu. W 2006 roku przyznano 813 stypendiów naukowych.

Dotacja PAFW wyniosła 6.398.341 USD, w tym 1.501.681 USD w roku 2006.

Realizator programu:

Fundacja Edukacyjna Przedsiębiorczości

SŁAWOMIR KOŚCIAK – PIERWSZY UCZESTNIK STAŻY ZAGRANICZNYCH

Staże zagraniczne to nowa oferta dla uczestników Programu Stypendiów Pomostowych, zainicjowana w 2006 r. przy współpracy z Amerykańską Izbą Handlową w Polsce.

Sławomir Kościak pochodzi z Jawornika Niebyleckiego w województwie rzeszowskim. Doskonale zna język angielski i dzięki bardzo dobrym wynikom w nauce na studiach w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie został zakwalifikowany na staż w USA w Lincoln Property Company (LPC) – jednej z największych na świecie międzynarodowych firm zarządzających nieruchomościami.

W Lincoln Property Company w Dallas pracował m.in. w dziale handlowym i finansowym, co umożliwiło mu zdobycie wiedzy z zakresu nowoczesnego zarządzania nieruchomościami komercyjnymi i projektami mieszkaniowymi.

„Staż w LPC był wspaniałą i ciekawą przygodą. Nawiązałam tam nowe przyjaźnie, zwiedziłem wiele ciekawych miejsc, ale przede wszystkim zdobyłem doświadczenie w pracy w wielkiej korporacji. To z pewnością zapoczentuje w przyszłości” – ocenia Sławomir.

GMINA BARCIANY – LOKALNY PROJEKT ROZWOJU EDUKACJI ELEMENTARNEJ

W roku 2006 gmina Barciany, położona w województwie warmińsko-mazurskim, uczestniczyła w programie „Dla Dzieci” i otrzymała dotację na lokalny projekt rozwoju edukacji elementarnej. Za priorytetowe uznano stworzenie różnorodnej i wysokiej jakości oferty dla małych dzieci, stymulującej ich prawidłowy rozwój i wyrównującej szanse edukacyjne, poprzez tworzenie nowych przedszkoli oraz tzw. grup zabawowych.

Zajęcia w grupach zabawowych przyczyniły się do lepszego przygotowania dzieci do rozpoczęcia nauki w szkole. Rodzice obserwowali postępy swoich pociech i podziwiali wykonane przez nich prace. Powstanie takich grup zintegrowało nie tylko dzieci, ale także rodziców, którzy na zajęcia dowozili swoje pociechy niezadko z odległych miejscowości.

Działania podjęte w ramach projektu doprowadziły do aktywizacji lokalnego środowiska na terenie gminy Barciany. Rodzice widzą potrzebę prowadzenia tego typu zajęć i deklarują chęć ich kontynuacji po zakończeniu projektu. W tym celu rozpoczęli starania o utworzenie gminnego ośrodka przedszkolnego.

Inicjatywy w zakresie edukacji

Dla Dzieci

Rozpoczęty w 2005 roku program ma na celu tworzenie warunków dla wyrównywania szans edukacyjnych dzieci z terenów wiejskich i małych miast poprzez wzmacnianie aktywnych na tym polu organizacji pozarządowych oraz wspieranie modelowych projektów współpracy społeczności lokalnych, samorządów i organizacji pozarządowych. Współpraca taka ma służyć tworzeniu dobrego środowiska edukacyjnego dla małych dzieci, a w konsekwencji podnoszeniu jakości edukacji elementarnej. Program jest realizowany wspólnie z Fundacją Rozwoju Dzieci im. J. A. Komeńskiego.

Pierwszy komponent przedsięwzięcia to oferta skierowana do aktywnych społeczności lokalnych. Wybrane gminy wiejskie wzięły udział w pilotażowym „Lokalnym programie podnoszenia jakości edukacji elementarnej”. Składał się on z cyklu sześciu warsztatów tematycznych oraz wsparcie ekspertów. Głównym celem działań było przygotowanie w każdej z tych gmin lokalnych strategii podniesienia poziomu edukacji elementarnej.

Ponadto, uczestniczące w programie partnerstwa z udziałem organizacji pozarządowych i gmin otrzymały dotacje PAFW na realizację projektów mających na celu wdrożenie w praktyce elementów strategii na swoim terenie. Przyznano 10 grantów, a tematyka projektów obejmowała m.in. organizację zajęć dodatkowych dla dzieci, założenie ośrodków opieki dziennej, czy prowadzenie zajęć logopedycznych. Łącznie działaniami programu objęto ponad 1.500 dzieci oraz ponad 4.000 osób dorosłych, w tym nauczycieli. Doświadczenia programu zostały zaprezentowane w publikacjach: „Małe dzieci w naszej gminie – jak podnieść jakość nauczania na poziomie podstawowym” oraz „Dobre Praktyki”.

Kolejnym komponentem programu było stworzenie bazy danych organizacji pozarządowych wspierających edukację elementarną (dostępne są informacje na temat 329 organizacji), która znajduje się na stronie internetowej: www.dladzieci.org.pl.

Istotnym efektem programu było też przygotowanie „Raportu o sytuacji edukacyjnej małych dzieci w Polsce”. Raport ten – będący jednym z pierwszych tego typu opracowań w naszym kraju – zawiera analizę sytuacji dzieci w wieku 3-10 lat wraz z odpowiednimi rekomendacjami i przykładami działań. Publikacja została wydana w nakładzie 3.000 egzemplarzy, a jej odbiorcami są organizacje pozarządowe, samorządy, media, szkoły wyższe, agendy międzynarodowe, itp.

W przygotowaniu jest nowa edycja programu, której rozpoczęcie zaplanowano na pierwszą połowę 2007 r.

Dotacja PAFW wyniosła 188.323 USD.

Realizator programu:

Fundacja Rozwoju Dzieci im. J. A. Komeńskiego

Inicjatywy w zakresie edukacji

Uniwersytety Trzeciego Wieku (UTW)

Celem rozpoczętego w 2005 roku programu jest wspieranie edukacji oraz zaangażowania społecznego seniorów poprzez pomoc Uniwersytetom Trzeciego Wieku. Przedsięwzięcie realizowane jest na dwóch płaszczyznach – pierwsza z nich to konkurs grantowy, a druga to platforma współpracy i wymiany doświadczeń między Uniwersytetami Trzeciego Wieku, jaką stanowi strona internetowa www.utw.pl i coroczne ogólnopolskie konferencje.

W ramach konkursu grantowego przyznano dotychczas 37 dużych oraz 48 małych dotacji. W pierwszej edycji programu sfinansowano przede wszystkim realizację projektów służących podniesieniu jakości oferty edukacyjnej UTW, w tym organizację zajęć komputerowych (praca z komputerem i Internetem), a także inicjatywy dotarcia z ofertą UTW do szerszego grona seniorów. Priorytety konkursu prowadzonego w drugiej edycji uległy rozszerzeniu tak, aby dodatkowo stymulował on zaangażowanie osób starszych w działania na rzecz ich lokalnych społeczności, zwłaszcza we współpracy z organizacjami pozarządowymi. Opisy projektów realizowanych podczas dwóch dotychczasowych edycji konkursu znajdują się na stronie www.utw.pl.

W 2006 roku nowym elementem programu było promowanie idei wolontariatu osób starszych – w jego ramach odbyło się seminarium poświęcone działaniom słuchaczy UTW na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży. W efekcie uruchomiony został pilotażowy etap inicjatywy „Wolontariat Trzeciego Wieku” - wspieranie pracy edukacyjnej kilkusobowych grup wolontariuszy (słuchaczy UTW) z dziećmi i młodzieżą z małych miejscowości, w ramach 2-3 miesięcznych projektów. Idea i metodologia inicjatywy wzorowane są na programie PAFW „Wolontariat Studencki”.

Przedstawiciele wszystkich UTW raz do roku mają możliwość spotkania się na ogólnopolskiej konferencji, organizowanej w ramach programu przy aktywnej współpracy lokalnego UTW. Dotychczas takie spotkania miały miejsce w Krakowie, Bydgoszczy oraz w Słupsku. Na słupskiej konferencji, która odbyła się pod hasłem „Uniwersytety Trzeciego Wieku w Polsce – dla siebie i innych”, reprezentowanych było 80 UTW.

Dotacja PAFW wyniosła 591.073 USD, w tym 234.776 USD w roku 2006.

Realizator programu:

Fundacja dla Uniwersytetu Jagiellońskiego

„WOLONTARIAT III WIEKU”

Projekt, realizowany w 2006 r. przez Uniwersytet Trzeciego Wieku w Wałbrzychu, miał na celu integrację seniorów z dziećmi i młodzieżą oraz stworzenie trwałej współpracy pomiędzy UTW a placówkami opiekuńczo-wychowawczymi w regionie.

W ramach projektu słuchacze UTW – dawni nauczyciele – prowadzili korepetycje dla młodzieży, pomagali w odrabianiu lekcji oraz organizacji gier i zabaw, a także czytali najmłodszym bajki. Pomysł projektu był odpowiedzią na konkretne potrzeby lokalne. Miał on na celu zbliżenie do siebie dwóch grup społecznych zagrożonych samotnością i marginalizacją. Wycofanie z aktywnego życia zawodowego często wpływa deprymująco na osoby starsze i znacznie ogranicza ich kontakty z otoczeniem. W trudnej sytuacji są również wychowankowie domów dziecka oraz dzieci z rodzin patologicznych, dla których często jedynym miejscem akceptacji i zrozumienia są świetlice środowiskowe, a seniorzy prowadzący zajęcia stają się zastępczymi babkami i dziadkami, których dzieci tak bardzo potrzebują.

NIE WIESZ? ZAPYTAJ!
– INFORMATORIUM DLA
ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Jest jednym z segmentów systemu „Towarzystwo Wzajemnej Informacji”, a jego zadanie to udzielanie porad w zakresie funkcjonowania organizacji pozarządowych w Polsce.

Zainteresowani mogą zadać pytanie listownie, w formie elektronicznej albo telefonicznie, wykorzystując ogólnopolską Infolinię 0-801-646-719, lub też umówić się na spotkanie w Warszawie. Porad i informacji udziela kompetentny zespół pracowników i wolontariuszy.

Informatorium udziela ponad 5.000 porad rocznie. Najczęściej dotyczą one aspektów prawnych w działalności organizacji pozarządowych, w tym przede wszystkim zakładania nowych organizacji. Udzielane są także informacje teledoresowe oraz pomoc techniczna dla użytkowników Portalu „ngo.pl”.

Siedziba Informatorium mieści się w Warszawie przy ul. Szpitalnej 5/5. Zainteresowani przyjmowani są w dni powszednie w godz. 9.00 – 18.00.

Rozwój społeczności lokalnych

Towarzystwo Wzajemnej Informacji (TWI)

Program jest realizowany od 2000 roku. Jego cel to wspieranie inicjatyw obywatelskich i organizacji pozarządowych poprzez ułatwienie im dostępu do rzetelnej informacji i porad niezbędnych w ich działaniu. Zainteresowani mają bezpośredni dostęp do wiedzy z zakresu prawa, księgowości, najciekawszych projektów, szkoleń, konferencji, czy też możliwych do pozyskania funduszy. Dzięki „TWI” inicjatywy obywatelskie są promowane w różnych środowiskach – także wśród biznesu, mediów i administracji publicznej.

„TWI” to system informacyjny składający się z różnych segmentów. Najważniejszym z nich jest Portal Organizacji Pozarządowych www.ngo.pl. Ofertę Portalu stanowi 50 serwisów, w tym 14 portali regionalnych, a także na bieżąco aktualizowane bazy danych, zawierające w sumie blisko 100.000 rekordów, m.in. bazy polskich i międzynarodowych organizacji, oraz ok. 5.000 organizacji pożytku publicznego. W 2006 roku powstała angielska i rosyjska wersja językowa Portalu.

Ponadto system „TWI” tworzą: Informatorium, ogólnopolska Infolinia 0-801-646-719, seria broszur „Warto Wiedzieć Więcej” (3*W) i „Poznaj Swoje Prawa” – bezpłatnych poradników dla organizacji pozarządowych, dostępnych w wersji elektronicznej na Portalu ngo.pl, a także wydawnictwo „gazeta.ngo.pl”, które co miesiąc dociera do 19.000 organizacji.

W ramach programu prowadzone są badania kondycji trzeciego sektora w Polsce. Ważnym wydarzeniem w tym zakresie było opublikowanie w 2006 r. kolejnych wyników badań porównawczych (prowadzonych w latach 2004-2006), poruszających szereg kluczowych zagadnień dla funkcjonowania organizacji pozarządowych w Polsce. Wyniki badań są prezentowane na Portalu „ngo.pl” w specjalnym serwisie „badania.ngo.pl”.

Przy realizacji programu, finansowanego od kilku już lat przez różne instytucje, współdziała kilkadziesiąt organizacji z całej Polski, a kolejne tysiące korzystają z tej wspólnej pracy.

Dotacja PAFW wyniosła 1.228.897 USD, w tym 100.151 USD w roku 2006.

Realizator programu:

Stowarzyszenie Klon/Jawor

Rozwój społeczności lokalnych

Działaj Lokalnie

Celem realizowanego od 2000 roku programu jest wspieranie inicjatyw obywatelskich, które służą rozwiązywaniu lokalnych problemów i pobudzeniu nowych aspiracji wśród społeczności wiejskich i w małych miastach. Poprzez dotacje przyznawane w otwartych konkursach grantowych oferowana jest pomoc w budowaniu aktywnych społeczności lokalnych, których członkowie sami definiują własne potrzeby i podejmują wspólne działania.

W ramach trzech pierwszych edycji „Działaj Lokalnie” wsparto 357 projektów, przy zaangażowaniu ponad 1 mln USD ze środków PAFW. W IV edycji programu, realizowanej w roku 2005 i 2006, dofinansowano 99 projektów w konkursach ogólnopolskich, a 519 dotacji przyznano za pośrednictwem 30 Lokalnych Organizacji Grantowych (LOG), które ogłaszały konkursy na obszarze od kilku gmin do kilku powiatów. 85 procent środków finansowych LOG-i otrzymały z PAFW, a resztę pozyskały z innych źródeł – w sumie wkład LOG-ów wyniósł 100.000 USD, a wkład własny lokalnych beneficjentów – ponad 950.000 USD.

Wśród dofinansowanych znalazły się zarówno projekty kulturalne, jak i edukacyjne, dotyczące rozwoju turystyki, przedsiębiorczości, aktywizacji zawodowej, usług socjalnych dla osób starszych i niepełnosprawnych, przeciwdziałania patologiom wśród dzieci i młodzieży, poprawy bezpieczeństwa publicznego, odtwarzania dziedzictwa kulturowego, a także ochrony przyrody. Ich wspólnym mianownikiem jest lokalna aktywność, dzięki której mieszkańcy nabywają nowe umiejętności, uczą się lepiej samoorganizować i reagować na pojawiające się problemy.

W 2006 r. rozpoczęła się piąta edycja programu, w której przyznano 456 dotacji poprzez zdecentralizowane konkursy realizowane już przez 45 Lokalnych Organizacji Grantowych. Ponadto, w ramach ogólnopolskiego konkursu, przyznano granty przygotowujące do roli LOG 10 grupom inicjatywnym z małych miejscowości (składających się z organizacji pozarządowej, samorządu lokalnego i biznesu).

W minionym roku Fundacja wsparła także X edycję Konkursu „Dobroczyńca Roku” promującego społecznie zaangażowane firmy w rozwój lokalnych społeczności – będącego najbardziej rozpoznawalną w Polsce inicjatywą propagującą przedsięwzięcia społeczne z udziałem biznesu.

Dotacja PAFW wyniosła 3.893.714 USD, w tym 597.194 USD w roku 2006.

Realizator programu:

Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce

„NAJDŁUŻSZY RYSUNEK ŚWIATA”

Inicjator przedsięwzięcia - Kwidzińskie Towarzystwo Kulturalne - zaprosił lokalne organizacje pozarządowe, szkoły podstawowe oraz inne instytucje z terenu Kwidzyna (województwo pomorskie) do zorganizowania imprezy plenerowej dla dzieci, młodzieży i ich rodziców.

Projekt miał stanowić impuls do podjęcia współpracy przez kwidzińskie organizacje pozarządowe i mieszkańców społeczności.

Ponad 500 osób malowało w parku „swoje” części ogromnego rysunku „Kwidzyn, moje miasto”, który następnie stał się ozdobą miasta. Oprócz indywidualnych mieszkańców, w działania zaangażowały się 4 szkoły, 5 organizacji pozarządowych, centrum kultury i biblioteka.

Inicjatywa „Najdłuższy rysunek świata” na stałe wpisana się w kalendarz wydarzeń miasta, a dzięki niej lokalne organizacje zaczęły planować również inne przedsięwzięcia służące miejscowej społeczności.

Projekt został wsparty przez Lokalną Organizację Grantową z Kwidzyna w ramach piątej edycji programu „Działaj Lokalnie”.

BARTOSZ JĘDRZEJCZAK
– TUTOR LIDERÓW

Uczestniczył w drugiej edycji programu „Liderzy PAFW”, w którym pracował z pięcioma osobami nad indywidualnymi ścieżkami ich rozwoju. Przekazywał wiedzę na temat organizowania pracy w zespole, inspirował do działania na rzecz innych - uczył, jak być liderem.

Jest absolwentem Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego. Z innymi inicjatywami PAFW związał się pełniąc funkcję koordynatora programu „Przemiany w Regionie” (RITA) w Fundacji Edukacja dla Demokracji. Jest autorem programu „Mosty Wschód-Zachód”, którego cele to przekazywanie i upowszechnianie doświadczeń w zakresie działalności organizacji pozarządowych z Europy Środkowo-Wschodniej i Azji Centralnej organizacjom trzeciego sektora w krajach zachodnich. Ponadto jest członkiem Akademii Innowatorów Społecznych „Ashoka” i działa jako wolontariusz w Konińskiej Fundacji im. Piotra Janaszka „Podaj Dalej”.

„To program innowacyjny, otwierający nowe możliwości dla wszystkich jego uczestników – zarówno liderów, jak i tutorów. Cieszę się, że wnoszę do niego swój wkład. Jestem dumny, widząc jakie postępy czynią „moi liderzy” – mówi Bartosz Jędrzejczak.

Rozwój społeczności lokalnych

Liderzy PAFW

Celem programu, realizowanego z zaangażowaniem Stowarzyszenia Szkoła Liderów, jest wsparcie rozwoju kwalifikacji i umiejętności osób podejmujących działania na rzecz swoich społeczności, głównie poprzez wykorzystanie nowatorskiej w trzecim sektorze metody tutoring. Program jest skierowany do aktywnych uczestników lokalnych projektów finansowanych w ramach różnych programów Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności, a zwłaszcza „Działaj Lokalnie”, „Równać Szanse”, „English Teaching”, „EURO-NGO”, „Przemiany w Regionie (RITA)”,

W 2005 roku, w ramach pierwszej edycji, 60 liderów lokalnych społeczności zakwalifikowanych drogą konkursową do udziału w programie, pracowało pod okiem 13 doświadczonych opiekunów (tutorów) nad indywidualnymi ścieżkami rozwoju, które uwzględniają m.in. identyfikację własnych słabych i mocnych stron, analizę potrzeb szkoleniowych, a także definiowanie celów i sposobów ich osiągnięcia.

Liderzy mieli również możliwość uzyskania małych dotacji na projekty służące ich społecznościom, dzięki czemu w praktyce mogli wykorzystać nabytą wiedzę. Ofertę dopełniły staże edukacyjne w organizacjach pozarządowych, a także wsparcie ekspertów z różnych dziedzin. Kolejny komponent programu – cykl szkoleń został dostosowany do potrzeb oraz priorytetów uczestników i uwzględniał następujące zagadnienia: budowanie zespołu, zarządzanie projektem, kierowanie organizacją, planowanie strategiczne, komunikację interpersonalną, angażowanie otoczenia, budowanie partnerstwa lokalnego i zdobywanie funduszy. Nabyte podczas udziału w programie umiejętności mają pomóc jego uczestnikom w realizacji podejmowanych przez nich przedsięwzięć.

W 2006 roku rozpoczęła się II edycja programu, która potrwa do połowy 2007 roku. Do grona liderów dołączyło 60 osób z całej Polski, które razem z 14 tutorami będą pracować nad indywidualnymi ścieżkami swojego rozwoju. Rozpoczęcie III edycji, z kolejną kilkudziesięciuosobową grupą, przewidziane jest na początek 2007 r.

Dotacja PAFW wyniosła 695.000 USD, w tym 173.321 USD w roku 2006.

Realizator programu:
Stowarzyszenie Szkoła Liderów

Rozwój społeczności lokalnych

Bezrobocie - co robić?

Program, realizowany od 2001 roku, miał na celu pobudzenie inicjatyw lokalnych na rzecz zwalczania bezrobocia i jego skutków. Do roku 2005 program koncentrował się na popularyzacji metody outplacementu, którą na początku zaadaptowano do potrzeb i możliwości organizacji pozarządowych oraz lokalnych partnerów społecznych.

W pilotażowej edycji (2001-2002) zrealizowano pięć projektów skierowanych do różnych grup zawodowych i społecznych: pielęgniarek, kolejarzy, rolników, a także młodzieży dopiero wchodzącej na rynek pracy. Beneficjenci zostali objęci pomocą psychologiczną, prawną, skorzystali z doradztwa zawodowego, mieli także możliwość ukończenia kursów doszkalających. Każdy z nich skorzystał również z pośrednictwa pracy, wspomaganego specjalnie zorganizowanym bankiem danych z trzema tysiącami ofert. Działania pilotażu objęły swoim zasięgiem łącznie 1.165 osób. W krótkim czasie blisko połowa z uczestników programu znalazła nowe miejsce pracy lub stworzyła je poprzez rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej. Realizatorem programu do roku 2003 była Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości w Suwałkach.

W latach 2004-2005 organizacje pozarządowe mogły ubiegać się o granty na projekty związane z doradztwem lub wykorzystaniem metody outplacementu; sfinansowano 9 projektów i przyznano 12 grantów doradczych.

Ważną rolę w programie odgrywały szkolenia „Akademii Outplacementu”, skierowane do specjalistów rynku pracy, którzy chcieli rozwinąć swoje kompetencje w zakresie tej metody. W trzynastu edycjach „Akademii”, w latach 2004-2006, udział wzięło 291 specjalistów.

W ramach kolejnej, realizowanej w 2006 roku, edycji programu podjęto działania analityczne dotyczące sytuacji i roli organizacji pozarządowych na rynku pracy. W efekcie powstała baza danych NGOs aktywnych na rynku pracy (1.500 rekordów) oraz 15 raportów opublikowanych w specjalnym wydawnictwie wraz z płytą CD oraz na portalu: www.bezrobocie.org.pl.

Dotacja PAFW wyniosła 917.268 USD, w tym 30.029 USD w roku 2006.

Realizator programu:

Fundacja Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych

„JAK ODNALEŹ SIĘ NA RYNKU PRACY? PRZYKŁADY MODELOWYCH DZIAŁAŃ NA RZECZ GRUP DEFAWORYZOWANYCH”

W ramach programu „Bezrobocie - co robić?” powstał podręcznik, adresowany do działaczy organizacji pozarządowych, który ma im pomóc w pracy z grupami defaworyzowanymi.

Jest to zbiór „dobrych praktyk”, którego cel stanowi wprowadzenie osób objętych programem na otwarty rynek pracy, a więc do normalnego życia w społeczeństwie. W publikacji w przystępny sposób przedstawione zostały podstawowe unormowania prawne, wraz z sugestiami praktycznych działań. Ukazane w publikacji modelowe rozwiązania mają walor uniwersalny i mogą być zastosowane w innych środowiskach.

Książka ukazała się w szczególnym momencie, kiedy emigracja zarobkowa i dobra koniunktura gospodarcza skłaniają do innego spojrzenia na problem bezrobocia w Polsce.

STOWARZYSZENIE ROZWOJU SOLCA KUJAWSKIEGO – „DZIŚ STAŻ, JUTRO PRACA”

Stowarzyszenie otrzymało wyróżnienie w 8 edycji Konkursu „Pro Publico Bono” w kategorii „Rozwój środowiska i regionu, ze szczególnym uwzględnieniem współpracy organizacji z samorządem terytorialnym”. Główne cele Stowarzyszenia to przede wszystkim inspirowanie i promowanie przedsiębiorczości oraz wspieranie rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw, a także pomoc dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą.

W konkursie wyróżniono projekt „Dziś staż, jutro praca”, który łączył działania w zakresie zmniejszenia bezrobocia i rozwoju przedsiębiorczości oraz aktywizacji zawodowej mieszkańców regionu Solca Kujawskiego (województwo kujawsko-pomorskie). Celem inicjatywy było zwiększenie szans młodych ludzi, którzy nie posiadali jeszcze doświadczenia zawodowego, na znalezienie pracy. Stowarzyszenie zorganizowało staże, których uczestnicy przeszli praktykę zawodową – zgodnie ze swoimi zainteresowaniami i predyspozycjami. W efekcie realizacji projektu ponad 80 procent jego uczestników znalazło zatrudnienie.

Rozwój społeczności lokalnych

Konkurs „Pro Publico Bono”

Konkurs na Najlepszą Inicjatywę Obywatelską „Pro Publico Bono” został zainicjowany w 1999 roku przez Premiera Jerzego Buzka. Od 2000 r. Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności jest fundatorem nagród konkursowych.

Celem Konkursu, organizowanego pod auspicjami Rzecznika Praw Obywatelskich, jest wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego poprzez coroczne wyłanianie i promocję najbardziej wartościowych działań obywatelskich – w skali kraju, regionu, a zwłaszcza lokalnej społeczności – w zakresie edukacji, kultury i dziedzictwa narodowego, ochrony zdrowia, pomocy społecznej i charytatywnej, rozwoju środowiska i regionu, a także dyplomacji społecznej i integracji europejskiej. W Kapitułę Konkursu, której przewodniczy prof. Andrzej Zoll, zasiadają znane osobistości oraz laureaci głównych nagród poprzedniej edycji. Pierwszym honorowym przewodniczącym Kapituły był Jan Nowak-Jeziorański.

Przy ocenie zgłaszanej inicjatywy jurorzy biorą pod uwagę jej społeczne znaczenie, innowacyjność, wpływ na rozwój i konkurencyjność miejscowości, efektywność oraz przejrzystość wykorzystania środków społecznych. Ponadto Kapituła uwzględnia stabilność danej organizacji, przestrzeganie etycznych metod w działaniu, a także jakość współpracy z administracją publiczną oraz innymi instytucjami. Wyróżnione organizacje otrzymują nagrody pieniężne, które najczęściej służą kontynuacji ocenianych przedsięwzięć.

W 2006 r., w ramach ósmej edycji Konkursu, Kapituła nagrodziła 17 organizacji. Ceremonia wręczenia nagród odbyła się 11 listopada w Krakowie. Nagrodę główną dla organizacji ogólnopolskich przyznano Klubowi Inteligencji Katolickiej w Warszawie, a nagrodę główną dla organizacji o zasięgu lokalnym – Fundacji Muzyka Kresów.

Dotacja PAFW wyniosła 1.086.488 USD, w tym 204.822 USD w roku 2006.

Realizator programu:

Fundacja Konkurs „Pro Publico Bono”

Rozwój społeczności lokalnych

EURO-NGO: jak pozyskiwać środki UE

Realizowany od 2003 roku program miał na celu pomóc sprawnie działać organizacjom pozarządowym w warunkach członkostwa Polski w UE. W ramach programu powstał ogólnodostępny system informowania i doradztwa w zakresie zasad i mechanizmów funkcjonowania funduszy unijnych, przeznaczony głównie dla liderów inicjatyw obywatelskich i organizacji pozarządowych z małych miast i wsi.

Specjaliści „EURO-NGO” zostali wyłonieni w drodze ogólnopolskiego konkursu spośród blisko 800 kandydatów i przeszkoleni w zakresie funduszy UE przez ekspertów z polskich i unijnych instytucji publicznych oraz organizacji pozarządowych. Szkolenie zakończyło się egzaminem końcowym; Specjaliści otrzymali świadectwa potwierdzające ich kompetencje. Na stronie splot.grupy.net utworzono platformę e-learningową, gdzie dostępne są materiały szkoleniowe dla Specjalistów.

W 2006 r. grupa ponad 120 Specjalistów „EURO-NGO” udzieliła ok. 3.000 porad i konsultacji, zorganizowała ponad 200 szkoleń i 118 spotkań informacyjnych dla organizacji pozarządowych i liderów społecznych. Dzięki pomocy Specjalistów, 350 organizacji przygotowało wnioski o środki UE (w tym 47 ze społeczności lokalnych poniżej 20.000 mieszkańców), a 172 z nich otrzymało dofinansowanie przekraczające 27 milionów USD. Jednocześnie Specjaliści pomogli sporządzić 48 wniosków partnerskich, z których 13 otrzymało środki unijne.

Równolegle Stowarzyszenie na Rzecz Forum Inicjatyw Pozarządowych oferowało wsparcie eksperckie dla Specjalistów oraz ich beneficjentów. Objęło ono upowszechnianie informacji o funduszach europejskich oraz rzecznicstwo interesów organizacji pozarządowych, mające na celu jak największą absorpcję Funduszy Strukturalnych przyznanych Polsce na lata 2004-2006, jak również udział organizacji pozarządowych w programowaniu Funduszy Strukturalnych na lata 2007-2013.

W sumie, w latach 2004-2006, dzięki doradztwu sieci Specjalistów „EURO-NGO”, polskie organizacje pozarządowe pozyskały ze środków Unii Europejskiej ponad 48 milionów USD na realizację 373 projektów indywidualnych i 21 projektów partnerskich. Jednocześnie ośrodki regionalne realizatora programu - Sieci Wspierania Organizacji Pozarządowych SPLOT – zasiłły rządowy system doradztwa Regionalnych Ośrodków Europejskiego Funduszu Społecznego. W Ośrodkach tych znalazło się wielu Specjalistów „EURO-NGO”.

Dotacja PAFW wyniosła 1.110.387 USD, w tym 340.845 USD w roku 2006.

Realizatorzy programu:

Sieć Wspierania Organizacji Pozarządowych SPLOT - Ośrodek Śląski
Stowarzyszenie na Rzecz Forum Inicjatyw Pozarządowych

SYLWIA MIELCZAREK – SPECJALISTKA „EURO-NGO”

Aktywnie działa jako doradca ds. funduszy Unii Europejskiej dla organizacji pozarządowych. Wiedzę tę zdobyła dzięki szkoleniom w programie „EURO-NGO”.

Sylwia Mielczarek ma wykształcenie ekonomiczne. Obecnie jest zaangażowana we wdrażanie unijnego programu „LEADER +” na terenie powiatu kłodzkiego. W ramach tego przedsięwzięcia od dwóch lat koordynuje działalność grupy partnerskiej obejmującej swoim zasięgiem 9 gmin, w skład której wchodzi organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego i przedsiębiorcy. Jako trener uczestniczy w projekcie „Kobieta potrafi – program rozwoju kompetencji kobiet w obszarach wiejskich”, dzieląc się swoją bogatą wiedzą na temat działania organizacji pozarządowych i przygotowywania projektów społecznych.

Praca dla lokalnej społeczności daje jej wiele satysfakcji. Marzy o wykreowaniu marki wsi Ziemi Kłodzkiej, jako miejsca szczególnie przyjaznego dla gości, a niepowtarzalną atmosferę tego miejsca mają tworzyć zamieszkujący ją ludzie, przyroda i kultura.

GMINA MYSZYŃCIEC - INTERNET W ROZWOJU LOKALNYM

Myszyniec to gmina w województwie mazowieckim, zamieszkała przez 11.000 mieszkańców, która uczestniczy w drugiej edycji programu „e-VITA”. W gminie położono sieć światłowodową, umożliwiającą dostęp do Internetu mieszkańcom Myszynca i okolicznych wsi. Przeprowadzone zostały także szkolenia z zakresu obsługi komputera i korzystania z Internetu.

W ramach konkursu dotacyjnego „Internet w rozwoju lokalnym” Stowarzyszenie „Młodzi dla Myszynca”, we współpracy z grupą nieformalną „Kurpiowski Internauci”, przygotowało stronę internetową promującą gminę, z której korzystają nie tylko mieszkańcy, ale także przedsiębiorcy i turyści. Doskonałym uzupełnieniem jest interaktywna mapa gminy z ważnymi punktami, takimi jak: instytucje publiczne, zabytki, sklepy, przedsiębiorstwa czy gospodarstwa agroturystyczne. Ważnym elementem promocji regionu jest portal kurpiowski wraz z galerią fotografii oraz wirtualne muzeum, poświęcone kulturze kurpiowskiej i twórcom ludowym.

„Internet nie jest już dla nas nowością - wiemy, jak skutecznie go wykorzystać do promocji gminy. To była dobra inwestycja” – ocenia Bogdan Gilinka, burmistrz Myszynca.

Rozwój społeczności lokalnych

Wieś Aktywna: budowanie społeczeństwa informacyjnego (e-VITA)

Przedsięwzięcie, wyrastające z doświadczeń programu „Wieś Aktywna (VITA)” realizowanego w latach 2001-2003, ma na celu promocję wykorzystania technologii informacyjnych w rozwoju lokalnym. Program jest adresowany do społeczności wsi i małych miast – do samorządów lokalnych, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych i młodzieży.

Program pilotażowy był realizowany w latach 2004-2005 w sześciu gminach wybranych w drodze konkursu: Białogardzie, Cekcynie, Małym Płocku, Reczu, Stoszowicach, Żelowie. W gminach tych zaplanowano i zbudowano infrastrukturę teleinformatyczną, m.in. w 41 instytucjach samorządu lokalnego, którym dostarczono szerokopasmowy, publiczny dostęp do Internetu (w szkołach, bibliotekach, urzędach gmin i lokalnych centrach informacji). Oferta programu zawierała także szkolenia, doradztwo oraz granty na realizację lokalnych projektów wykorzystania IT.

Dzięki programowi jego uczestnicy pozyskali wiedzę lub zwiększyli swoje praktyczne umiejętności wykorzystania komputerów i Internetu w takich dziedzinach, jak poszukiwanie pracy, rozwój przedsiębiorstw, czy też realizacja różnego typu projektów społecznych. Samorządy uzyskały również wiedzę przydatną przy opracowywaniu projektów finansowanych z funduszy Unii Europejskiej.

Realizacja drugiej edycji rozpoczęła się w lutym 2006 r. konkursem grantowym dla partnerstw lokalnych składających się z samorządów, organizacji pozarządowych i innych instytucji. 66 partnerstw złożyło wnioski, a 13 z nich zaproszono do programu (8 nowych i 5 uczestniczących w pilotażowej edycji).

Doświadczenia i wiedza zdobyte w trakcie pilotażu są przekazywane innym lokalnym społecznościom podczas seminariów, za pośrednictwem publikacji oraz portalu internetowego „Witryna Wiejska” (www.witrynawiejska.org.pl). Istotnym efektem programu jest opracowanie i udostępnienie know-how nazywanego obecnie „metodą e-VITA”.

Dotacja PAFW wyniosła 1.130.000 USD, w tym 424.590 USD w roku 2006.

Realizator programu i partner współfinansujący:

Fundacja Wspomagania Wsi

Rozwój społeczności lokalnych

Zarządzanie Finansami w Organizacjach Pozarządowych (FIM@NGO)

Program został zainicjowany w roku 2001. Jego celem jest poprawa jakości zarządzania finansami w instytucjach typu non-profit. Do końca 2006 roku zrealizowano cztery edycje programu, w trakcie których w bezpłatnych szkoleniach wzięło udział ponad 1.300 księgowych i osób odpowiedzialnych za finanse w organizacjach pozarządowych, w większości z małych miejscowości.

Uczestnicy zdobyli wiedzę m.in. na temat ustawy o rachunkowości, procedur zamówień publicznych, prowadzenia działalności gospodarczej, pisania wniosków o dotacje, współpracy z samorządem lokalnym, rozliczeń ze sponsorem. Zainteresowaniem cieszyły się zajęcia na temat bankowości internetowej i prowadzenia księgowości komputerowej. Szkolenia prowadzone są z wykorzystaniem nowoczesnych technologii informatycznych.

Uzupełnieniem szkoleń jest serwis internetowy „Zapytaj Eksperta”. Wydano również serię dziesięciu poradników dla księgowych, a także płytę CD z aktami prawnymi i wzorami dokumentów.

Biorąc pod uwagę bardzo duże zainteresowanie programem oraz jego przydatność, wysoko ocenioną przez dotychczasowych uczestników, pod koniec 2005 roku uruchomiono czwartą edycję programu. W 2006 roku, w trakcie dziesięciu sesji, bezpłatnie przeszkolonych zostało kolejnych 300 osób.

Partnerem współfinansującym program była Fundacja Bankowa im. Leopolda Kronenberga.

Dotacja PAFW wyniosła 464.300 USD, w tym 130.120 USD w roku 2006.

Realizator programu:

Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego

STANISŁAW SZWAJCA – UCZESTNIK SZKOLEŃ „FIMA@NGO”

Uczestniczył w czwartej edycji programu. Szkolenia umożliwiły mu zdobycie wiedzy m.in. na temat ustawy o rachunkowości, procedur zamówień publicznych, pisania wniosków o dotacje, współpracy z samorządem lokalnym, czy rozliczeń z darczyńcami.

Jest absolwentem studiów geograficznych na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Zawodowo od ponad 20 lat związany ze szkolnictwem; obecnie pełni funkcję dyrektora Zespołu Szkół im. Anieli hr. Potulickiej w Wojnowie. Aktywnie działa na rzecz lokalnej społeczności - jest założycielem Stowarzyszenia Inicjatyw Lokalnych w Wojnowie, które działa na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży wiejskiej z powiatu bydgoskiego.

Koordynował realizację kilku projektów dotowanych w ramach programów PAFW „Równać Szanse” oraz „English Teaching”. Należy do Sieci Liderów Programu „Równać Szanse” i systematycznie uczestniczy w szkoleniach organizowanych przez „Akademię Równać Szanse” oraz w „Regionalnych Forach Edukacyjnych”.

LEGIONOWO – PRZEJRZYSTA GMINA

Legionowo, 50-tysięczna podwarszawska gmina, w 2005 r. otrzymała certyfikat akcji „Przejrzysta Polska”, a w 2006 r. realizowała zadania w ramach kontynuacji programu.

Równoległe z nowymi inwestycjami komunalnymi, w Legionowie wdrażane są rozwiązania służące lepszej obsłudze mieszkańców oraz zachęcające ich do wspólnego zarządzania miastem. Ważne dla miasta inwestycje są poddawane konsultacjom społecznym. Udział w akcji „Przejrzysta Polska” jest jednym z takich działań.

W ramach akcji w Urzędzie Miasta wdrożony został kodeks etyczny urzędnika oraz karty usług, ułatwiające mieszkańcom załatwianie wielu spraw. Wszystkie stanowiska w Urzędzie obejmowane są w wyniku konkursów. Dla ułatwienia i przyspieszenia obsługi mieszkańców powstało Biuro Obsługi Klientów, czynne również w soboty.

„Jestem dumny z uczestnictwa Legionowa w akcji „Przejrzysta Polska”. To doskonała sposobność do zaktywizowania mieszkańców i zaproszenia ich do współzrządzenia naszym miastem” - mówi Roman Smogorzewski, Prezydent Legionowa.

Obywatel w demokratycznym państwie prawa

Przejrzysta Polska

Akcja „Przejrzysta Polska” stanowi efekt partnerskiej współpracy Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności, Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej, Fundacji im. Stefana Batorego, „Gazety Wyborczej” i Fundacji Agory, Centrum Edukacji Obywatelskiej oraz Banku Światowego.

Główny cel akcji to wspieranie i nagłaśnianie wysiłków lokalnych społeczności na rzecz poprawy jakości życia publicznego oraz funkcjonowania samorządów, a zarazem pobudzanie aktywności obywatelskiej w małych miastach i wsiach. Adresaci akcji to samorządy lokalne, które przy współpracy z lokalną społecznością dobrowolnie zobowiązały się wprowadzić i udoskonalać stosowanie w swoich gminach i powiatach sześciu zasad dobrego rządzenia: przejrzystości, partycypacji społecznej, przewidywalności, rozliczalności, fachowości oraz braku tolerancji dla korupcji. Do każdej z zasad przypisane były konkretne zadania (w tym zadania obowiązkowe, które najlepiej definiowały daną zasadę). Przykładowe zadania to: opracowanie kodeksu etycznego urzędnika i radnego, stworzenie mapy inicjatyw lokalnych, opracowanie materiału przybliżającego strategię i budżet gminy, przygotowanie opisu usług świadczonych w samorządzie.

Realizacja akcji rozpoczęła się w 2004 roku od etapu pilotażowego pod nazwą „Przejrzysta Gmina”. Był to roczny program przeprowadzony dla piętnastu gmin i jednego powiatu, w dużej mierze bazujący na wcześniejszych doświadczeniach programu PAFW „Obywatele i Samorząd Lokalny” (2001-2003).

W 2005 roku 16 samorządów, które uczestniczyły w fazie pilotażowej, a także 8 ekspertów programu pełniło rolę konsultantów dla akcji masowej „Przejrzysta Polska”, do której zgłosiło się prawie 800 samorządów z całej Polski (w tym Warszawa i prawie wszystkie duże miasta). 426 z nich wdrożyło zadania obowiązkowe i ukończyło tym samym projekt, co zostało potwierdzone specjalnym certyfikatem. Z tej grupy 127 samorządów zrealizowało kolejne zadania w ramach kontynuacji akcji w 2006 roku.

Łącznie przeszkolono ponad 3.000 urzędników lokalnych samorządów. Uczestnicy zrealizowali ponad 4.500 zadań, o których informowali na specjalnie stworzonej platformie informatycznej www.przejrzystapolska.pl.

W odpowiedzi na postulaty samorządów wsparcie dla laureatów akcji „Przejrzysta Polska” będzie kontynuowane w roku 2007.

Dotacja PAFW wyniosła 326.967 USD w tym 155.000 USD w roku 2006.

Realizator programu:

Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej

Obywatel w demokratycznym państwie prawa

Obywatel i Prawo

Celem programu, rozpoczętego w roku 2002, jest wspomaganie rozwoju różnych społecznych form poradnictwa obywatelskiego i informacji prawnej – poprzez przekazywanie dotacji organizacjom pozarządowym, udzielającym bezpłatnych, specjalistycznych informacji prawnych i porad. Program zapewnia pomoc osobom indywidualnym, znajdującym się w trudnych sytuacjach życiowych, zwłaszcza osobom z grup społecznie marginalizowanych oraz z małych miejscowości.

W pierwszej edycji sfinansowano 22 projekty realizowane przez Biura Porad Obywatelskich, Uniwersyteckie Kliniki Prawa i inne organizacje poradnicze na rzecz osób bezrobotnych, pacjentów instytucji psychiatrycznych, ludności romskiej w trudnej sytuacji życiowej, członków rodzin zagrożonych patologią, czy osób niepełnosprawnych.

W roku 2005 uruchomiono drugą, dwuletnią edycję programu pod patronatem „Gazety Prawnej”, w której prowadzono równoległe dwa typy działań: w konkursie grantowym 28 poradniczych organizacji pozarządowych otrzymało wsparcie finansowe, zaś nowopowołana Rada Ekspertów zajęła się pilotażowym wdrażaniem systemowych rozwiązań na rzecz ułatwiania obywatelom dostępu do pomocy prawnej – m.in. poprzez upowszechnianie mediacji cywilnej i zaangażowanie prawników w pomoc prawną pro bono, a także promocję standardów wydawania informatorów prawnych oraz litygację strategiczną w odniesieniu do wybranych problemów prawnych obywateli.

Trzecia edycja, pod patronatem medialnym „Rzeczypospolitej”, została rozpoczęta w połowie 2006 r. W konkursie grantowym przyznano 25 dotacji dla organizacji poradniczych. Realizacja projektów rozpoczęła się w grudniu 2006 i potrwa do listopada 2007. W ramach tej edycji Rada Ekspertów upowszechnia na szerszą skalę rozwiązania wypracowane w drugiej edycji (w zakresie mediacji cywilnej i zaangażowania prawników pro bono), a ponadto zajmuje się zagadnieniem dostępu do wykonywania zawodów prawniczych i kwestią świadczenia przez państwo pomocy prawnej osobom potrzebującym.

Dotacja PAFW wyniosła 1.290.778 USD, w tym 210.696 USD w roku 2006.

Realizator programu:

Institut Spraw Publicznych

STOWARZYSZENIE „OVUM” – EDUKACJA I POMOC OBYWATELSKA

Stowarzyszenie prowadzi bezpłatne poradnictwo prawne dla mieszkańców Gdyni i okolic (województwo pomorskie). Z jego usług korzysta ponad 300.000 osób, w większości znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej.

W ramach drugiej edycji programu „Obywatel i Prawo” Stowarzyszenie uruchomiło Biuro Porad Obywatelskich, którego celem jest dotarcie z pomocą prawną do jeszcze większej grupy osób potrzebujących. Rozpoczęcie działalności Biura poprzedziła szeroka kampania informacyjna w mediach, głównie lokalnych. BPO przygotowało również ulotki informacyjne o charakterze poradniczym, zawierające odpowiedzi na najczęściej zgłaszane problemy. W prace Biura zaangażowali się także studenci-wolontariusze.

W okresie realizacji projektu (październik 2005 - maj 2006) Biuro udzieliło blisko 4.000 porad obywatelskich. Uzupełnieniem poradnictwa były szkolenia z zakresu prawa dla pracowników instytucji publicznych, organizacji pozarządowych i pracowników Punktów Informacji Obywatelskiej, a także wykłady otwarte dla mieszkańców Trójmiasta, w których uczestniczyło 330 osób.

MARYNA GORBACH
– STYPENDYSTKA PROGRAMU
KIRKLANDA

Pochodzi z Ukrainy. Ukończyła Państwową Akademię Teatralną w Kijowie, gdzie obroniła pracę magisterską pt. „Film dokumentalny w telewizji”.

Od 2004 roku pracuje jako reżyser i producent filmowy. W swoich filmach wiele uwagi poświęca problemom ukraińskich kobiet. Jej produkcje zdobyły nagrody na międzynarodowych festiwalach, m.in. w Azerbejdżanie, Szwecji i Rosji.

Tematyce kobiet na Ukrainie poświęcony jest także jej najnowszy projekt – film pt. „Chata”, nad którym pracowała podczas pobytu na stypendium Kirklanda w Polsce w Mistrzowskiej Szkole Reżyserii Filmowej Andrzeja Wajdy. Film ten zdobył duże uznanie w oczach wykładowców Szkoły, którzy uważają Marynę Gorbach za bardzo zdolnego reżysera.

Dzielenie się polskim doświadczeniem w zakresie transformacji

Stypendia im. Lane'a Kirklanda

Program realizowany od roku 2000 ma na celu przekazywanie polskich doświadczeń w zakresie transformacji ustrojowej młodym liderom z krajów Europy Środkowo-Wschodniej w ramach dwusemestralnych studiów uzupełniających na polskich uczelniach. Aktualnie program adresowany jest do kandydatów z Ukrainy, Białorusi i Rosji, a także Armenii, Azerbejdżanu, Kazachstanu, Gruzji i Moldowy. W ramach indywidualnych programów nauczania stypendyści Programu Kirklanda zajmują się wybranymi aspektami ekonomii i zarządzania, administracji publicznej i biznesu, prawa, nauk społecznych i politycznych.

Program rozpoczyna się kursem przygotowawczym, którego celem jest m.in. przekazanie i usystematyzowanie wiedzy z zakresu historii, sytuacji politycznej i społeczno-gospodarczej Polski. Następnie stypendyści realizują swoje indywidualne programy na uczelniach Warszawy, Krakowa, Poznania, Wrocławia i Lublina; pod kierunkiem opiekunów naukowych przygotowują prace semestralne i dyplomowe. W ciągu roku akademickiego kilkakrotnie organizowane są zjazdy integracyjno-merytoryczne, a także staże w instytucjach państwowych i prywatnych. W roku 2006/2007 rozpoczęto współpracę z Mistrzowską Szkołą Reżyserii Filmowej Andrzeja Wajdy, dzięki czemu z oferty programu mogą korzystać teraz także animatorzy kultury.

W latach akademickich 2000-2007 w programie uczestniczyło 276 stypendystów; z Ukrainy – 137 osób, Białorusi – 79, Rosji (Obwód Kaliningradzki) – 16, Litwy – 12, Słowacji – 10, Gruzji – 11, Moldowy – 2, Armenii – 3 oraz Azerbejdżanu – 1. Najwięcej osób studiowało: ekonomię i zarządzanie – 99 osób, prawo – 47 i administrację publiczną – 46. Przeważały osoby pracujące naukowo, przedstawiciele biznesu i urzędnicy.

Po zakończeniu programu kontakt z absolwentami utrzymywany jest dzięki biuletynowi, zjazdom absolwentów (co 2-3 lata), stronie internetowej www.programkirklanda.engo.pl, a także różnym projektom post-stypendialnym organizowanym przez absolwentów programu przy wsparciu PAFW.

W 2006 r. wydano publikację „Na drodze przemian. Polska i jej sąsiedzi w procesie transformacji”, zawierającą 13 rozpraw akademickich napisanych przez stypendystów Programu Kirklanda z lat 2001-2005. Autorzy artykułów wykorzystali wiedzę, doświadczenia i kontakty nawiązane podczas studiów w Polsce.

Dotacja PAFW wyniosła 3.931.034 USD, w tym 579.943 USD w roku 2006.

Realizator programu:

Polsko-Amerykańska Komisja Fulbrighta

Dzielenie się polskim doświadczeniem w zakresie transformacji

Przemiany w Regionie (RITA)

Rozpoczęty w 2000 roku program jest adresowany do organizacji pozarządowych oraz instytucji edukacyjnych, które chcą dzielić się polskimi doświadczeniami w zakresie przemian społeczno-gospodarczych z partnerami w krajach Europy Środkowo-Wschodniej.

W ramach programu dotacje przyznawane są w dwóch kategoriach: „Współpraca lokalna” - na transgraniczne inicjatywy o charakterze lokalnym realizowane wspólnie z partnerami z krajów sąsiedzkich, a także „Dzielimy się polskim doświadczeniem” – gdzie polskie organizacje pozarządowe oferują partnerom swoje doświadczenia i ekspertyzy, zwłaszcza w dziedzinie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, budowy i wzmacniania trzeciego sektora, przekształceń w samorządzie terytorialnym, rozwoju edukacji oraz funkcjonowania wolnych mediów. Łącznie dofinansowano 399 projektów.

Od 2004 roku w ramach programu realizowane są także wizyty studyjne w Polsce („Study Tours to Poland”) - głównie dla liderów studenckich i młodych profesjonalistów z krajów regionu, zwłaszcza z Ukrainy, Białorusi i Obwodu Kaliningradzkiego Federacji Rosyjskiej. Celem wizyt studyjnych jest przybliżanie zagranicznym gościom realiów Polski oraz UE. Mają oni możliwość spotkania się z przedstawicielami życia społecznego, środowisk akademickich, biznesu, poznania działalności organizacji pozarządowych, samorządów lokalnych, a także nawiązania innych kontaktów. Na uwagę zasługuje specjalny cykl wizyt dla urzędników i ekspertów z Ukrainy (ok. 200 osób rocznie). Inicjatywa ta rozpoczęła się w 2005 roku w następstwie „pomarańczowej rewolucji”. Celem wizyt jest m.in. pomoc w dostosowaniu prawa ukraińskiego i praktyki administracji do standardów europejskich.

W 2006 roku blisko 2.000 studentów z Ukrainy, Białorusi i Obwodu Kaliningradzkiego zgłosiło chęć udziału w jesiennej rundzie „Study Tours to Poland”. Ostatecznie Komisja zakwalifikowała 686 osób. Od 2004 roku w różnego typu wizytach studyjnych programu „RITA”, których gospodarzami były polskie organizacje pozarządowe, uczestniczyło blisko 1.300 osób.

Dotacja PAFW wyniosła 5.046.000 USD, w tym 1.421.494 USD w roku 2006.

Realizatorzy programu:

Fundacja Edukacja dla Demokracji

Kolegium Europy Wschodniej im. Jana Nowaka-Jeziorańskiego („Study Tours to Poland”)

„PROGRAM WYMIANY DOŚWIADCZEŃ. MŁODZIEŻ POLSKA I UKRAIŃSKA”

Zespół Szkół Górniczo-Energetycznych w Koninie (województwo wielkopolskie) jest jedyną szkołą w Polsce specjalizującą się w kształceniu w zakresie wykorzystania źródeł energii odnawialnej. Szkoła znajduje się w czołówce europejskiej w tej dziedzinie i stawia sobie za zadanie szerokie upowszechnianie swoich doświadczeń. Realizując je, nauczyciele i uczniowie z Konina zaprosili do siebie w 2006 r. młodzież ukraińską i pedagogów z gimnazjum w Czerniowcach, Kamieńcu Podolskim i Chocimiu.

Podczas wizyty goście z Ukrainy poznali zasady działania Pracowni Energii Odnawialnej i zdobyli wiedzę z zakresu budowania i funkcjonowania Szkoły Słonecznej. Młodzież ukraińska spotkała się z także z Prezydentem Miasta Konina oraz z przedstawicielami samorządu lokalnego i poznała zasady współpracy miast partnerskich. Projekt został zrealizowany dzięki wsparciu programu „RITA” (ścieżka „Współpraca Lokalna”).

SPRAWOZDANIE FINANSOWE I OPINIA
NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA

4

OPINIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA

Do Rady Dyrektorów

Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności:

Naszym zdaniem załączony bilans, sprawozdanie z działalności operacyjnej oraz sprawozdanie z przepływu środków pieniężnych przedstawiają rzetelnie, we wszystkich istotnych aspektach, sytuację finansową Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności (zwanej dalej „Fundacją”) na dzień 31 grudnia 2006 r. oraz zmiany aktywów netto i przepływów środków pieniężnych za rok zakończony tą datą, stosownie do zasad rachunkowości ogólnie przyjętych w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej. Sporządzenie tego sprawozdania finansowego jest obowiązkiem Zarządu Fundacji. Naszym obowiązkiem jest wyrażenie opinii o tym sprawozdaniu finansowym na podstawie przeprowadzonego badania. Badanie przeprowadziliśmy stosownie do standardów badania sprawozdań finansowych przyjętych w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej, które wymagają zaplanowania i przeprowadzenia badania tak, aby uzyskać wystarczającą pewność, że sprawozdanie finansowe nie zawiera istotnych błędów. Badanie obejmuje sprawdzenie, na podstawie wybranej próby, dowodów potwierdzających kwoty i informacje wykazane w sprawozdaniu finansowym, ocenę stosowanych zasad rachunkowości oraz istotnych oszacowań dokonanych przez Zarząd oraz ogólną ocenę prezentacji sprawozdania finansowego. Uważamy, że nasze badanie stanowi wystarczającą podstawę dla wyrażenia opinii.

4 maja 2007 r.

SPRAWOZDANIE FINANSOWE

4

Bilans na dzień 31 grudnia 2006 r.

Aktywa

AKTYWA:

Inwestycje w wartości godziwej:

Inwestycje kapitałowe (Nota 5)	\$ 214.855.653
Papiery wartościowe o stałej stopie dochodu (Nota 5)	18.331.609
Pozostałe środki pieniężne (Nota 5)	35.759.948
	<u>268.947.210</u>

Środki pieniężne (Nota 5)	194.313
Środki trwale netto (Nota 6)	113.247
Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów i pozostałe aktywa	55.932
Aktywa razem	<u>\$ 269.310.702</u>

Zobowiązania i aktywa netto nie podlegające ograniczeniom

ZOBOWIĄZANIA:

Zobowiązania z tytułu dotacji (Nota 1)	\$ 3.938.031
Zobowiązania i bierno rozliczenia międzyokresowe kosztów	147.966
Zobowiązania razem	<u>4.085.997</u>

AKTYWA NETTO NIE PODLEGAJĄCE OGRANICZENIOM (NOTY 2, 4):

Razem zobowiązania i aktywa netto nie podlegające ograniczeniom	<u>265.224.705</u>
	<u>\$ 269.310.702</u>

Informacja dodatkowa stanowi integralną część sprawozdania finansowego.

Sprawozdanie z działalności operacyjnej za rok zakończony 31 grudnia 2006 r.

Zmiany sktywów netto nie podlegających ograniczeniom:

Przychody:

Odsetki i dywidendy	\$ 5.351.140
Zrealizowany i nie zrealizowany zysk netto na papierach wartościowych	29.963.229
Dofinansowanie	<u>5.500.000</u>
Przychody razem	<u>40.814.369</u>

Koszty:

Wynagrodzenia i świadczenia pracownicze	873.810
Koszty działalności operacyjnej	463.998
Koszty wynajmu	151.623
Amortyzacja	<u>32.486</u>
Koszty działalności operacyjnej razem	<u>1.521.917</u>

Nadwyżka przychodów nad kosztami, przed odliczeniem dotacji 39.292.452

Dotacje (Nota 1) (9.479.216)

Łączny wzrost wartości aktywów netto nie podlegających ograniczeniom 29.813.236

Aktywa netto nie podlegające ograniczeniom na początek roku 235.411.469

Aktywa netto nie podlegające ograniczeniom na koniec roku \$ 265.224.705

Informacja dodatkowa stanowi integralną część sprawozdania finansowego.

Sprawozdanie z przepływu środków pieniężnych za rok zakończony 31 grudnia 2006 r.

Przeptywy środków pieniężnych z działalności operacyjnej:

Wzrost aktywów netto nie podlegających ograniczeniom	\$ 29.813.236
--	---------------

Korekty w celu uzgodnienia wzrostu aktywów netto ze środkami pieniężnymi netto z działalności operacyjnej:

Zrealizowany i nie zrealizowany zysk netto na papierach wartościowych	(30.593.540)
Amortyzacja	32.486
Zwiększenie stanu czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów i pozostałych aktywów	(2.673)
Zmniejszenie stanu zobowiązań	(59.880)
Zwiększenie stanu zobowiązań z tytułu dotacji	889.795
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	<u>(29.733.812)</u>

Przeptywy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej:

Przychody ze sprzedaży/umorzenia papierów wartościowych	77.915.365
Nabycie papierów wartościowych	(77.883.624)
Nabycie środków trwałych	(60.196)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	<u>(28.455)</u>

Zwiększenie stanu środków pieniężnych netto	50.969
---	--------

Środki pieniężne na początek roku	<u>143.344</u>
-----------------------------------	----------------

Środki pieniężne na koniec roku	<u><u>\$ 194.313</u></u>
---------------------------------	--------------------------

Załączona informacja dodatkowa stanowi integralną część sprawozdania finansowego.

Informacja Dodatkowa do Sprawozdania Finansowego na dzień 31 grudnia 2006 r.

1. Organizacja Fundacji

Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności (zwana dalej „Fundacją”) jest amerykańskim podmiotem nie mającym na celu generowania zysku, który został założony 11 sierpnia 1999 r. na mocy umowy pomiędzy Polsko-Amerykańskim Funduszem Przedsiębiorczości (zwanym dalej „Funduszem”) a Rządem Stanów Zjednoczonych. Fundacja została powołana do realizacji celów określonych w Ustawie z 1989 r. o wspieraniu demokracji w Europie Wschodniej („Support for East European Democracy Act”) poprzez rozwijanie skutecznych programów i sprawdzonych w praktyce działań Funduszu, a także podejmowanie innych inicjatyw rozwojowych służących umacnianiu pomyślnego przejścia Polski do demokracji i gospodarki rynkowej.

Fundacja koncentruje swoje działania na czterech głównych obszarach tematycznych: (i) inicjatywy w zakresie edukacji, (ii) rozwój społeczności lokalnych, (iii) upowszechnianie polskich doświadczeń związanych z transformacją oraz (iv) obywatel w demokratycznym państwie prawa. Do realizacji celów związanych z indywidualnymi dotacjami Fundacja pozyskuje organizację zewnętrzną zarządzającą danym programem (zazwyczaj dobrze funkcjonującą polską organizację pozarządową), co pozwala na optymalne wykorzystanie zasobów Fundacji.

Za zgodą Ministra Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej Fundacja otworzyła w Polsce swoje przedstawicielstwo, którego celem jest promocja Fundacji, gromadzenie informacji oraz doradzanie Fundacji w związku z realizacją jej zadań.

2. Podstawa prezentacji sprawozdania finansowego

Zgodnie z powszechnie przyjętymi w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej zasadami prowadzenia rachunkowości dla organizacji nie nastawionych na generowanie zysku, Fundacja jest zobowiązana do klasyfikacji informacji o swojej działalności i sytuacji finansowej w podziale na grupy aktywów netto. Zgodnie z Umową o udzielenie dotacji (określoną w Nocie 4) na dzień 31 grudnia 2006 r. całość salda aktywów netto sklasyfikowano jako nie podlegające ograniczeniom. Aktywa netto nie podlegające ograniczeniom to takie aktywa netto, które nie są ograniczone warunkami narzuconymi przez fundatora.

3. Podstawowe zasady rachunkowości

Szacunki

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z powszechnie przyjętymi w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej zasadami rachunkowości wymaga od kierownictwa dokonania szacunków i przyjęcia założeń mających wpływ na wysokość wykazywanych aktywów i zobowiązań oraz wykazywanie aktywów i zobowiązań warunkowych na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego, jak również wysokość wykazywanych przychodów i kosztów w okresie sprawozdawczym. Rzeczywiste wyniki mogą różnić się od danych szacunkowych.

Inwestycje

Inwestycje kapitałowe oraz papiery wartościowe o stałej stopie dochodu wycenia się zazwyczaj na podstawie ceny zamknięcia podawanej przez najważniejsze giełdy. Jednakże niektóre papiery wartościowe wycenia

się na podstawie ich rentowności lub cen papierów wartościowych o porównywalnej jakości, kuponie, zapadalności czy rodzaju oraz informacji o ich wartości pochodzących od maklerów i dealerów. Inwestycje i papiery wartościowe uznane przez zarządzającego inwestycjami za nie płynne i/lub nie posiadające łatwej do ustalenia wartości rynkowej („inwestycje specjalne”), wycenia się na podstawie aktualnych oszacowań dokonanych przez zarządzającego funduszem. Z uwagi na fakt, że inwestycje specjalne nie są łatwo zbywalne, ich szacunkowa wartość może różnić się od wartości, jaka zostałaby przyjęta, gdyby istniał na nie aktywny rynek.

Fundacja korzysta z usług profesjonalistów w zakresie zarządzania inwestycjami, którzy podejmują decyzje inwestycyjne zgodnie z polityką inwestycyjną Fundacji i nadzorują stan jej inwestycji.

Środki pieniężne

Dla celów sprawozdania z przepływu środków pieniężnych do pozostałych środków pieniężnych (ekwiwalentów środków pieniężnych) Fundacja zalicza wszystkie instrumenty finansowe o wysokiej płynności i pierwotnym terminie zapadalności do trzech miesięcy.

Dotacje

Koszty z tytułu dotacji i zobowiązania z tytułu dotacji są ujmowane odpowiednio w sprawozdaniu z działalności operacyjnej i bilansie z chwilą zatwierdzenia dotacji zgodnie z zasadami ustalonymi przez Radę Dyrektorów, zakończenia negocjacji z odbiorcą dotacji oraz podpisania umowy dotacji przez strony.

Przeliczanie walut

Walutą funkcjonalną polskiego przedstawicielstwa Fundacji jest złoty polski. Wydatki dokonywane w złotych są przeliczane na dolary amerykańskie według średniego kursu waluty obowiązującego w danym okresie. Aktywa i pasywa wyrażone w złotych są przeliczane na koniec roku według kursu spot. Różnice kursowe są wykazywane w sprawozdaniu z działalności operacyjnej.

Usługi świadczone bezpłatnie

Członkowie Rady Dyrektorów Fundacji nie otrzymują żadnego wynagrodzenia z tytułu pełnienia swoich obowiązków. Członkowie ci poświęcają znaczną ilość czasu na rzecz Fundacji. W sprawozdaniu finansowym nie uwzględniono kosztów z tytułu otrzymanych w ten sposób nieodpłatnych usług ze względu na brak obiektywnej podstawy do ich wyceny. Polscy członkowie Rady Dyrektorów Fundacji, niebędący członkami Zarządu Fundacji, otrzymują wynagrodzenie za usługi doradcze oraz pracę na rzecz Fundacji. W roku zakończonym 31 grudnia 2006 r. łączne wynagrodzenie polskich członków Rady Dyrektorów wyniosło 41.100 USD.

Amortyzacja

Sprzęt komputerowy, meble, wyposażenie i samochody amortyzowane są metodą liniową w okresie ich gospodarczego użytkowania, który wynosi od trzech do pięciu lat. Inwestycje w obcych środkach trwałych amortyzowane są metodą liniową przez krótszy z następujących okresów: okres ich gospodarczego użytkowania lub okres wynajmu.

Koszty operacyjne

Usługi specjalistyczne, koszty posiedzeń Rady Dyrektorów, koszty podróży, zakwaterowania i wyżywienia poniesione w związku z działalnością Fundacji oraz koszty ogólnego zarządu są klasyfikowane jako koszty operacyjne.

Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe to możliwość poniesienia straty z powodu niedotrzymania warunków umowy przez drugą stronę tej umowy. O ile nie zaznaczono inaczej, Fundacja zazwyczaj nie wymaga zabezpieczenia lub innej gwarancji, aby finansować instrumenty, z którymi wiąże się ryzyko kredytowe. Na dzień 31 grudnia 2006 r. ryzyko kredytowe ponoszone przez Fundację dotyczyło głównie instrumentów dłużnych znajdujących się w jej portfelu. Maksymalne ryzyko poniesienia straty z tytułu tych instrumentów finansowych obrazują kwoty przedstawione w bilansie.

SPRAWOZDANIE FINANSOWE

4. Dotacje z Polsko-Amerykańskiego Funduszu Przedsiębiorczości

Zgodnie z umową podpisaną w 1999 r. pomiędzy Funduszem a Rządem Stanów Zjednoczonych oraz na podstawie porozumienia z Rządem Rzeczypospolitej Polskiej, do dnia 31 grudnia 2006 r. Fundusz zwrócił 120 milionów USD ze swoich aktywów Departamentowi Skarbu Stanów Zjednoczonych i wniósł 216,5 miliona USD do Fundacji.

Zgodnie z warunkami umowy dotacji zawartej pomiędzy Funduszem a Fundacją, z późniejszymi zmianami („Umowa dotacji”), Fundacja działa na zasadzie funduszu wieczystego, finansującego się w perspektywie długoterminowej z rocznych przychodów generowanych przez fundusz wieczysty ponad kwotę rocznych wypłat na rzecz beneficjentów oraz wydatków określonych w Umowie dotacji.

Zgodnie z warunkami Umowy dotacji, Fundusz ma prawo zażądać zwrotu lub przekazania całości lub dowolnej części funduszu wieczystego wypłaconego lub przekazanego Fundacji, łącznie z odsetkami, jeżeli zaistnieją przyczyny określone w Sekcji 801 ustawy o popieraniu demokracji w Europie Wschodniej („SEED Act”).

5. Środki pieniężne i inwestycje

Środki pieniężne

Na dzień 31 grudnia 2006 r. środki pieniężne Fundacji obejmowały 35,7 miliona USD w gotówce (głównie instrumenty rynku pieniężnego), które zostały zdeponowane w różnych renomowanych amerykańskich instytucjach finansowych przez specjalistów w zakresie zarządzania inwestycjami.

Inwestycje

Poniżej przedstawiono inwestycje znajdujące się w portfelu inwestycyjnym Fundacji w podziale na koszt, wartość godziwą i procent wartości godziwej:

	Koszt	Wartość godziwa	% wartości godziwej
Fundusze inwestycyjne o stałej stopie dochodu USA	\$ 17.716.315	\$ 16.982.344	6,3%
Bony skarbowe Rządu Polskiego	1.341.467	1.349.265	0,6%
Papiery wartościowe o stałej stopie dochodu	19.057.782	18.331.609	6,9%
Akcje spółek publicznych	38.510.480	52.008.613	19,3%
Fundusze kapitałowe USA	34.111.727	38.569.618	14,3%
Międzynarodowe fundusze kapitałowe	60.537.385	80.507.338	29,9%
Inwestycje alternatywne	33.527.294	43.770.084	16,3%
Inwestycje kapitałowe	166.686.886	214.855.653	79,8%
Inne środki pieniężne	35.736.339	35.759.948	13,3%
	<u>\$ 221.481.007</u>	<u>\$ 268.947.210</u>	<u>100,0%</u>

Inwestycje i środki pieniężne utrzymywane w złotych polskich przeliczono na dolary amerykańskie według średniego kursu NBP obowiązującego na koniec roku. W rezultacie wykazano korektę z przeliczenia w wysokości 348.704 USD, która zwiększyła stan inwestycji i środków pieniężnych na dzień 31 grudnia 2006 r.

Fundacja ocenia wyniki firm inwestycyjnych w oparciu o łączną kwotę zysku z inwestycji, pomniejszoną o opłaty z tytułu usług powierniczych, zarządzania inwestycjami i doradztwa, wykazując dochód pomniejszony o wspomniane opłaty. Łączna kwota tego rodzaju opłat ujęta w sprawozdaniu z działalności operacyjnej wyniosła 702.676 USD, co stanowi 0,3% łącznej wartości zarządzanych inwestycji na dzień 31 grudnia 2006 r. Z tej kwoty 684.018 USD ujęto w pozycji „Zrealizowany i nie zrealizowany zysk netto na papierach wartościowych”, natomiast 18.658 USD wykazano w pozycji „Przychody z tytułu odsetek i dywidend”. Z kwoty wykazanej jako przychody z tytułu odsetek i dywidend w sprawozdaniu z działalności operacyjnej, kwota ok. 2,8 miliona USD stanowi kwoty przekazane i zaklasyfikowane przez alternatywne fundusze inwestycyjne zarządzające aktywami Fundacji jako przychody z tytułu dywidend. Część inwestycji Fundacji w trzy alternatywne fundusze inwestycyjne stanowi kwota 5.026.348 USD (1,9% łącznej wartości godziwej inwestycji) dotycząca inwestycji specjalnych.

6. Środki trwałe

Na dzień 31 grudnia 2006 r. środki trwałe obejmowały:

Sprzęt i oprogramowanie komputerowe	\$ 139.175
Meble i wyposażenie	93.923
Samochody	58.463
Inwestycje w obcych środkach trwałych	3.654
	<hr/>
	295.215
Minus – umorzenie	181.968
Wartość księgową netto	<hr/> <hr/>
	\$ 113.247

7. Zobowiązania z tytułu najmu

Fundacja jest zobowiązana do zapłaty minimalnych rocznych rat z tytułu czynszu za powierzchnię biurową użytkowaną na podstawie umowy najmu, która wygasa 31 grudnia 2008 r. Zobowiązania z tytułu wynajmu za 12 miesięcy od roku 2006 do 2008 wynoszą w przybliżeniu 130.800 USD.

8. Kwestie podatkowe

Stany Zjednoczone

W Stanach Zjednoczonych Fundacja jest zwolniona z federalnych podatków dochodowych na podstawie artykułu 501(c)(3) amerykańskiego Internal Revenue Code („Kodeksu”) i została sklasyfikowana jako podmiot nie będący prywatną fundacją w rozumieniu artykułu 509(a)(1) Kodeksu. Ponadto Fundacja jest zwolniona z podatków stanowych i lokalnych.

Polska

Polskie Przedstawicielstwo Fundacji nie podlega opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób prawnych w Polsce.

RADA DYREKTORÓW

John P. Birkelund - *Przewodniczący*

Przewodniczący Rady Dyrektorów Polsko-Amerykańskiego Funduszu Przedsiębiorczości, Senior Advisor Saratoga Partners

Marek Belka

Były Premier RP, Zastępca Sekretarza Generalnego ONZ, Sekretarz Komisji Gospodarczej ONZ dla Europy

Joseph C. Bell

Senior Partner w Hogan & Hartson

Frederick M. Bohlen

Były Wiceprezydent i Dyrektor Zarządzający, Uniwersytet Rockefellera

Michał Boni

Były doradca Wicepremiera i Ministra Pracy RP, były Minister Pracy, ekspert ds. rynku pracy i polityki społecznej

Zbigniew Brzeziński

Były Doradca Prezydenta USA ds. Bezpieczeństwa Narodowego, Doradca w Centrum Studiów Strategicznych i Międzynarodowych, Członek Rady Dyrektorów Polsko-Amerykańskiego Funduszu Przedsiębiorczości

Robert G. Faris

Przewodniczący Rady Dyrektorów Enterprise Investors Corporation, Prezes i Członek Rady Dyrektorów Polsko-Amerykańskiego Funduszu Przedsiębiorczości

Anna Fornalczyk

Była Prezes Urzędu Antymonopolowego (obecnie UOKiK)

Aleksander Koj

Profesor w Instytucie Biologii Molekularnej Uniwersytetu Jagiellońskiego, były rektor UJ

Jerzy Koźmiński

Były Ambasador RP w USA, Prezes Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności

Krzysztof Pawłowski

Rektor Wyższej Szkoły Biznesu-National Louis University w Nowym Sączu, były Senator RP

Nicholas A. Rey

Były Ambasador USA w Polsce, Członek Rady Dyrektorów Polsko-Amerykańskiego Funduszu Przedsiębiorczości

Przedstawiciel Rządu USA

Victor Ashe

Ambasador USA w Polsce, uczestniczący w pracach Rady Dyrektorów

ZARZĄD I PRACOWNICY

Prezes Fundacji

Jerzy Koźmiński

Dyrektor Przedstawicielstwa

Grzegorz Jędryś

Dyrektor Finansowy

Norman E. Haslun III

Sekretarz Rady Dyrektorów

C. Douglas Ades

Dyrektorzy Programowi

Jacek Michałowski

Radosław Jasiński

Anna Wojakowska-Skiba

Kierownicy Programowi

Renata Koźlicka-Glińska

Robert Milewski

Główna Księgowa

Agnieszka Kwiatkowska

Analityk Finansowy

Mira Osiecka

Informacja i Public Relations

Przemysław Zaroń

Asystenci Programowi i Sekretariat

Kalina Grzeszuk-Zajczkowska

Agnieszka Łukasik

Katarzyna Świątkiewicz

KONTAKT

Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności

410 Park Avenue 15th Floor
New York, NY 10022, USA
Tel. (917) 210-8083

Przedstawicielstwo w Polsce

ul. Dobra 72
00-312 Warszawa
Tel. (22) 828-43-73
Fax (22) 828-43-72

e-mail: [**paff@pafw.pl**](mailto:paff@pafw.pl)

[**www.pafw.pl**](http://www.pafw.pl)